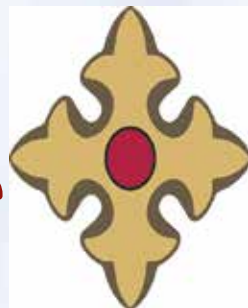

Advocata Croatiae

List svetišta i župe Majke Božje Remetske
Uskrs 2024. :: godina 28. :: broj 83 :: cijena 2 €
www.zuparemete.net

Sretan Uskrs!

SADRŽAJ

- 4 - Uskrsna noć ispunjena je svjetlošću - br. Juraj Marinković, OCD
- 5 - Župnikova čestitka
- 6 - Ljudska povijest nalazi ključ, središte i cilj u Isusu Kristu - o. Anđelko Jozić, OCD
- 9 - Duhovno iskustvo iz Slovenije poziva u Estoniju - Monika Kovač
- 10 - Transrodnost kao društvena zaraza - prof. dr. sc. Franjo Podgorelec
- 14 - Hoće li se naši iseljenici vratiti? - prof. dr. sc. Božo Skoko
- 17 - Materinski hrvatski jezik u krilu identiteta - dr. sc. Šime Savić
- 19 - Remetski mučenici - Dominik Igrec
- 22 - Naše sestre su iz Družbe sestara Naše Gospe - (V. Č.)
- 26 - Poziv mladima
- 27 - Ljetopis župe i svetišta - župnik o. Zlatko Pletikosić
- 31 - Slavlje klanjanja naših mladih 09. 02. 2024.
- 34 - Reportaža o novoj Osnovnoj školi Bukovac - J. Pavić
- 40 - Otvorenje proštenjarske godine - Zlatko Šušnić
- 42 - Redovnice okupirale Remete
- 46 - Pedagoški savjet: Zašto je komunikacija važna? - Jadranka Bizjak Igrec
- 48 - Tako je govorio o. Slavek
- 49 - Tekstovi iz emisija: Hvaljen Isus i Marija
- 50 - Foto zapisi života župe: Šime Lugarov
- 54 - Posjet dječjem domu sestara karmelićanki BSI u Hrvatskom Leskovcu
- 56 - Stranica za školarce
- 58 - Župna statistika - »strah« od sakramenata umirućih - Lj. Habljak
- 59 - Matice

IMPRESSUM

Izdavač: Župa Uznesenja BDM - Remete
Za izdavača: o. Zlatko Pletikosić
Adresa uredništva: Česmičkoga 1, 10000 Zagreb
Mob: 095 5579 360
ZAGREBAČKA BANKA: HR2923600001101548338
PRIVREDNA BANKA: HR3323400091100230477
ISSN: 1331-4092
Tisak: M-PRINT, Zagreb

Odgovorni urednik: o. Zlatko Pletikosić
Glavni urednik: Vlado Čutura
Uredništvo: Ljiljana Habljak, Monika Kovač, Juraj Marinković, Lujza Milodanović, Jadranka Pavić, Ivan Radić, Šime Savić, Krešo Šušnić
Grafička priprema: Slavica Čutura
Fotograf: Šime Lugarov

UVODNIK

Uskrs je glas ljudskoga dostojanstva i nade

Isusovim se riječima »caru carevo, a Bogu Božje« (Mt 22,21) često opisuje kako bi trebali izgledati razni odnosi unutar ovozemaljske društvenopolitičke zajednice. Načelno gledajući Isus želi poručiti puno više od toga, jer: »Ne mislite da sam došao ukinuti Zakon ili Proroke. Nisam došao ukinuti, nego dopuniti.« Što je Božje to nije sporno, jer ono je vječno i neprolazno. No, ono što je ljudsko, ali i carevo to poziva pojedinca da ga učini što bliže Božjem, što bliže naravnom i prirodnom. Za to je pozvan svaki pojedinac, osobito vjernik na bolju izgradnju društva u svjetlu Kristova uskrsnuća. Isus ne bježi od istine, nego moli u Getsemaniju da ga mimoiđe kalež, ali ga prihvaća prema volji Božjoj za spas čovječanstva i donošenje novoga poretka svijetu. Svojom porukom križa i ljubavi, Isus je preuzeo odgovornost koja vodi do Uskrsnuća. Prisjećanje na »Krvavi Uskrs 1991«, hrvatski branitelji su shvatili Njegovu poruku, u borbi protiv bezbožnog sustava, ostavili su zalag da bez križa nema Uskrsa. I u današnjim društvenim previranjima jesne su Isusove poruke, a svjedoče ih i hrvatski branitelji koji jasno govore vjerniku – preuzmi odgovornost u borbi za ljudsko dostojanstvo. Crkva poziva vjernika da ne gledaju sa strane i čekaju kao promatrači borbe između dobra i zla. Kongregacija za nauk vjere, poslušavši mišljenje Papinskog vijeća za laike smatrala je shodnim objaviti »Doktrinalnu notu o nekim pitanjima vezanim uz sudjelovanje katolika u političkom životu«. Upućena je na osobit način katoličkim političarima i svim vjernicima koji su pozvani sudjelovati u javnom i političkom životu demokratskih društava. Kršćani trebaju djelovati na svim područjima javnog

i društvenog života, a za primjer Crkva među svojim svecima časti brojne muškarce i žene koji su služili Bogu velikodušnom zauzetošću u političkom djelovanju i vršenju vlasti. Među njima je i sv. Toma More, proglašen zaštitnikom ljudi iz vlasti i političara. On je posvjedočio svojim mučeništvom »neotuđivo dostojanstvo čovjekove savjesti«. Mogao je lagodno uživati u svojoj fotelji, ali nije odstupao od kršćanskih načela, nego je primjerom pokazao da treba odbaciti ono što ugrožava ljudsko dostojanstvo od njegova začeca do naravne smrti. Zato je svaki kršćanin pozvan javno svjedočiti Krista, pa i u izborima ne ostajati po strani kao promatrač koji prešutno promatra borbu između dobra i zla. Vođeni svojom kršćanskom savješću u skladu s pripadajućim joj vrijednostima, vjernici svoju zadaću prožimanja vremenitog reda kršćanskim duhom, poštujući njegovu narav i opravdanu autonomiju, u duhu križa i ljubavi, trebaju biti spremni odbaciti ono rušilačko i bezbožno, te svojim glasom i stavom stati u obranu ljudskoga dostojanstva. Nije dovoljno samo konstatirati i prigovarati, jer savršenstvo ne postoji, ali ga zato treba dopunjavati. U svjetlu Velikog trodnevlja, neka sve obasja Uskrsna svjetlost.

Vlado Čutura

Ne bojmo se i radujmo se

Br. Juraj Marinković, OCD

»Reći ću vam, što činim, kad me snađe mali umor: gledam Raspetoga. Kad vidim, kako se On predao za mene, onda mi se čini da ja ne mogu učiniti manje za Njega, nego da se istrošim, da se 'iscrpim', kako bih Mu malo vratila ono, što je On meni dao.« Ova tajna sv. Elizabete od Presvetog Trojstva, karmelićanke koja je pri pomisli na Raspetoga znala naći snagu da trpi, i nas potiče na pitanje i razmišljanje kako od događaja križa preko tame groba doći do svjetla uskrsnuća. U događaju križa tišina, strahotna tjeskoba, patnja, tama slikovito pokazuju da izgleda kao i da je sam Bog zašutio, ali »zbog patnje duše svoje vidjet će svjetlost i nasiti se spoznajom njezinom« (Iz 53,11). Tko je taj Sluga o kojem nam govori prorok Izaija i kako će on donijeti svjetlost mnogima? U Isusu prepoznamo Gospodinovu slugu. Prihvatanjem patnje sam će vidjeti svjetlost i drugima postati svjetlost. Sluga nenasiljem i prihvaćanjem patnje ljubavi za druge zapravo spašava druge. Jer, Isus je uzeo na se naše boli i slabosti, ponio naše bolesti i u patnji ljubavi pretvorio ih u naše spasenje. Isus donosi svjetlost narodima, ali i sam vidi svjetlost uskrsnuća. Hodom kalvarije vjere, nade i ljubavi ali i radosti trpljenja prihvaćamo patnju ljubavi koja je u Isusu za sve nas postala spasonosnom. »U smirenosti i jakosti, zajedno s Raspetim, i mi se uspinjemo na Kalvariju, pjevajući u dubini svoje duše: 'Rasvijetli lice nad slugom svojim, po svojoj me dobroti spasi. Budite hrabri i jaka srca, svi koji se u Gospodina uzdate!'«. (Sv. Elizabeta od Presvetog Trojstva). Na samom kraju, u smrtnoj

borbi – osamljen i ostavljen na drvu križa – i sama kušnja doživljava svoj vrhunac: kušnja smislenosti njegove smrti za sve ljude, za grješnike; kušnja povjerenja u Očevu ruku vodilju koja se ne vidi s Golgote. Zemaljske su kušnje Isusa učinile bliskim ljudima i temelj su našeg povjerenja. No one ga nisu udaljile od Boga, uzdigle su ga k Bogu jer Isus nije popustio grijehu. Iz ljubavi razapet blizak je Bogu i ljudima. U slici Raspetoga sv. Mala Terezija i sv. Elizabeta od Presvetog Trojstva su razumjele muku Njegove duše u kriku »Žedan sam!« (Iv19,28) i iskusile bliskost i dar. »Isusov krik na križu neprekidno je odjekivao u mojoj duši: 'žedan sam!'«, kaže sv. Terezija, dok će sv. Elizabeta reći: »Isus nam je pokazao kako daleko ide Božja ljubav. Po zlobi ljudskoj razapet, Isus je ovu nasilnu smrt pretvorio u patničku ljubav«. Božanska ljubav koja se ponižava – koja je poticala ove dvije svete – i nas danas potiče na predanje samih sebe, da međusobnom blizinom i darivanjem utažimo Isusovu žeđ. Da zajedno s Marijom stojimo na podnožju križa i da posve pripadamo Isusu kao što kaže sv. Leon Veliki: »A mi, prihvatimo slobodna srca slavu križa koji obasjava svijet!«. Promatrajući tamu i tišinu groba iščekujemo uskrsnu noć ispunjenju svjetlošću i radošću. Stoga kad smo ostavljeni, prestrašeni, poniženi, ozloglašeni, oklevetani, čuvajmo tišinu. Skrijmo se u sveti grob našega Gospodina Isusa Krista, daleko od svijeta. U kraljevstvu smrti dogodilo se nezamislivo, Ljubav je prodrla u 'pakao'. Nakon raspeća i smrti – događaja kojem

je ljudsko zlo, grijeh, samoljublje doživjelo svoj vrhunac – sada razočaranje u Njega svih onih koji su vjerovali u Njega. Strah. Strah jer smo se udaljili od sebe i od Boga. Strah je prirodan stav u čovjeku. No postoji i stav Josipa iz Arimateje i žena kraj groba. Stav nade i iščekivanja svjetla uskrsnuća. Rijetko imamo u sebi tu vrstu raspoloženja, a upravo sada molimo se Bogu da ga imamo. Tamo gdje je strah i nemoć ljudska tu dolazi ljubav Božja i tu nemoć ona pretvara u svemoć. Upravo idući putem Isusova ukopa i groba uzmimo za primjer stav žena koje nose poruku mira, nade i iščekivanja svjetla uskrsnuća. Sada svaki strah i nemoć položimo ne u grob već pred Isusa. »A pratile to žene koje su s Isusom došle iz Galileje: motrile grob i kako je položeno tijelo njegovo. Zatim se vrte i pripreve mimirise i pomasti« (Lk 23, 56). Naša nada i iščekivanje svjetla uskrsnuća nije uzaludno jer žene nakon njegova ukopa su otišle da ga pomažu, a našle su prazan grob. One promatraju u vjeri mirna i zahvalna srca. Gospodin hoće naše srce. O gle čuda! Grob je prazan. Ne bojte se! Radujte se! Radujmo se jer stvoreni smo ne za mržnju nego ljubav. Ne za samoću nego za zajedništvo.

Gospodin je pobijedio smrt. Zajedno sa ženama koje nose poruku mira donosimo i mi svakome mir i čujmo povike: Ne bojmo se i radujmo se jer je uskrsnuo a tu radost iskusit ćemo u vazmenom bdijenju kada sa vazmenom svijećom – naviještajući svjetlost iz mraka budemo pjevali: Gospodin slavno uskrsnu! Aleluja!

Župnikova čestitka

»Ovo je dan što ga učini Gospodin... Gospodnje je to djelo« (Ps 118, 24. 23). Pozivom na uskrsnu budnost, remetski se zvonik opet vije put nebesa, i Križ na njegovu vrhu opet kida lance zla. Poziva na molitvu u svakidašnjoj kušnji poput Davida: »... Slušaj glas moj kojim tebi vapijem! Nek' mi se uzdigne molitva kao kâd pred lice tvoje, podizanje mojih ruku nek' bude k'o prinos večernji!« Obnovljeni u Uskrsnom Duhu, s pozivom na molitvu u zajedništvu protkanom Kristovom svjetlošću i ljubavlju, osnažujmo se međusobno na svom ovozemaljskom putu.

Blagoslovljen i sretan Uskrs!

o. Zlatko Pletikosić

Ljudska povijest nalazi ključ, središte i cilj u Isusu Kristu

o. Anđelko Jozić, OCD

• Povijest spasenja nalazi u Isusu svoj vrhunac i posljednji smisao.

Biti kršćanin znači biti Kristov sljedbenik, pomazanik kao što je to Isus Krist. Kao što je on Bog koji je postao čovjekom, tako je i nama ljudima omogućio da budemo ljudi koji postaju dionici božanske naravi. Na tu preobrazbu pozvani smo u svakoj sv. misi, jer se u njezinu središtu događa pretvorba. Isus u svetoj misi i pričesti daruje nam svoje tijelo, a uzima naše tijelo da bismo bili njegovo tijelo Crkva. Isus živi, on je danas prisutan i stvaran. On je danas vidljiv tu među nama, jer vidimo njegovo euharistijsko tijelo koje se kao kruh daje nama. Vidimo i živo njegovo tijelo koje je Crkva, jer mi smo udovi toga tijela. Isus je živ sada, ovaj trenutak među nama, u ovoj crkvi. On je riječ koju propovijedamo, ali i propovjednik koji preko svećenika govori nama. On je tijelo i krv koja se daje u kruhu i vinu, ali on i u svećeniku čini euharistijsku pretvorbu. On svakoga od nas gleda u oči, ljubi nas, zove na obraćenje i pokazuje srce probodeno za nas.

Željeli bismo vidjeti Isusa. Tako rekoše u današnjem evanđelju neki Grci koji su za njega čuli. Dvojica učenika ih dovedu do njega. To je u vrijeme Isusova zemaljskog života bilo lako ispunjiva želja. No, i današnji čovjek bi rado vidio Isusa, čuo ga i susreo. Toliki su koji ga svjesno ili nesvjesno traže. Ono što su učinili apostoli Filip i Andrija, naime, doveli su te ljude k Isusu, danas je zadatak svakog kršćanina. Čine li to današnji kršćani? Činimo li to mi: vi i ja? Svojim životom, svojim postupcima mi pokazujemo Isusa svijetu ako živimo po Isusovu primjeru vjernosti Bogu i ljubavi prema bližnjemu. Ne činimo li to, onda ga skrivamo od svijeta. Ispitajmo se ovo još malo do Uskrsa: jesmo li svojim životom privodili ljude Isusu?

Zašto nam je potrebno obraćenje? Grijeħ nam je oduzeo život i prijateljstvo s Bogom. obraćenje je ponovno prihvaćanje prijateljstva s Bogom, prihvaćanje njegove milosti i nadnaravnog života u kojem se

mogu ispuniti najdublje čežnje čovjekovog srca.

Čuli smo u evanđelju što nam Isus poručuje: »A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi«. Kristovom smrću opraštaju se naši grijesi, daje nam se Isusov život i Uskrsnuće.

Potrebno je stoga uzeti svoj lomni, smrtni i ograničeni, bolesni život i predati ga Isusu u ruke. Umjesto da mi odlučujemo što ćemo sa svojim životom, dobro je dati ga Isusu u ruke da ga on upotrijebi za ljude.

Dalje u evanđelju Isus kaže: »Ako pšenično zrno pavši na zemlju ne umre, ostaje samo. Ako li umre donosi obilat plod. Tko čuva svoj život, izgubit će ga a tko daje život na ovom svijetu taj će ga sačuvati za život vječni«. Isus kaže: »tko hoće živjeti, neka ide za mnom«. Toga čovjeka će počastiti Otac nebeski i taj će čovjek biti tamo gdje je isus. Sam ćeš ostati ako budeš živio sam za sebe. Mnoštvo ljudi će te voljeti ako budeš htio za njih živjeti, ako ih budeš volio, praštao im, ako ih budeš poštivao. Tako nikad nećeš biti sam.

Bog je ljubav. Kao što postoji ljubav i kad mi mrzimo, kao što postoji svjetlo, i kad zatvorimo oči, kao što postoji pravda i kad smo nepravedni, tako postoji Bog i onda kad mislimo da ga nema. Ljudi čežnu za Bogom. Oni traže nekoga tko im može pokazati gdje je Bog. Jer, nemirno je srce ljudsko dok se ne smiri u Bogu, kaže sv. Augustin. Ljudi koji ne idu u crkvu motre naše nedjeljne sastanke i pitaju se hoćemo li im pokazati Isusa. Gdje je Isus? Dopusti da te ispuni svojim duhom, prihvati njegov mentalitet, njegov način života, postani s njim prijatelj, neka u svetoj pričesti on svoje tijelo stopi s tvojim, tada će on biti u tebi. Tada će te ljudi tražiti, htjeti će s tobom razgovarati, molit će te da ih zagovaraš

pred Bogom. Tada ćeš moći ljudima pomoći, bit ćeš blagoslovljen čovjek za ovaj grad i za svoju obitelj. Lijepo je biti čovjek, ako smo prijatelji s Bogom. Užasno je biti čovjek ako nam je savjest pogažena, ako mrzimo ljude, ako živimo samo za malo novca i kruha. Čim počneš vjerovati da te Bog voli, čim zavoliš bar nekoga i učiniš nešto dobro, ti si nov čovjek, ti si izišao iz okova i lanaca, postao si slobodan. To je ono što nam nudi svaka sveta misa, ali i na što nas osobito poziva ovo sveto vrijeme korizme.

Danas Bog želi s tobom sklopiti novi savez. Želi upisati svoje riječi u tvoje srce, svoj zakon želi staviti u tvoju dušu, on želi biti tvoj Bog, da ti budeš njegov prijatelj, da mi budemo njegov narod. On će otrti svaku suzu, ispraviti bezakonje i grijeh iz prošlosti, popraviti naše putove, nadoknaditi ono što smo zlo učinili drugima. Zaželimo danas zajedno s Davidom reći: »Čisto srce stvori mi Bože. Operi me od moje krivice, od grijeha me mojeg očisti i svoga Svetog Duha ne uzmi od mene«. Ispuni me duhom tvoje radosne vijesti, da živim, Isuse, onako kako si ti živio, jer si bio »čovjek za druge«.

U središtu ovog svetog slavlja stoji danas Isus s probodenim srcem, preobražen, uskrsnuo, gospodar neba i zemlje. On je sudac i gospodar ljudske povijesti. U njemu je sigurnost i mir. Zato se možemo obnovljeni vratiti svojim kućama i svojim obiteljima.

Isus kao čovjek bez sustezanja govori da se boji smrti: »Duša mi je sada potresena i što da kažem? Oče, izbavi me od ovoga časa?« Potresen je pred skorom vlastitom smrću. Time je podijelio s nama ljudima strah od vlastite smrti i potresenost prilikom smrti naših najdražih.

Isus nam djeluje tako ljudski, gotovo bismo rekli nemoćno, da nas upravo obuzima samilost. Veliki Bog koji nosi ljudsku narav

priznaje posve ljudski osjećaj žalosti, tjeskobe i potresenosti pred onim što slijedi. Ne stidi se to priznati, i to pred puno ljudi koji su ga htjeli vidjeti i čuti. Isus se nimalo ne plaši pokazati svoje ljudske osjećaje. Zato nam je osobito blizak. Zašto nije sakrio te svoje osjećaje? Zar se nije bojao da će izgubiti na ugledu kod svojih učenika i drugih slušatelja? Svojim čudesima toliko je puta pokazao i dokazao svoje božanstvo: sada je vrijeme da dokaže i svoje čovječstvo. A čovjek se boji patnje, trpljenja, smrti, nestajanja. Nije tu Isus iznimka; kad bi bio, onda ne bi ni bio pravi čovjek. Isus točno zna što ga čeka. Njegova se ljudska narav, njegova nutrina buni. Dakle, ne prikrivajući svoj strah pred smrću Isus je s nama podijelio naše strahove i nevolje. Ne samo strah od smrti naše i naših najdražih, nego i od svih drugih strahova. Dok mu na tome zahvaljujemo, od njega učimo strah ne skrivati ali ni bježati od svojih dužnosti u strahu, ne bježati od volje Božje pod pritiskom životnih teškoća.

Od Isusa koji pristaje da život izgubi kako bi ga trajno stekao, učimo ne biti sebični, ne vladati se u životu samo tako da nama bude dobro, da prođemo sa što manje životnih udaraca i rana. Tko ne zna prihvatiti gubitak i udarac na kratki rok, neće doći do pobjede. Isus će reći: »Tko mrzi svoj život na ovom svijetu, sačuvati će ga za vječni život«. Onaj tko želi grčevito sačuvati svoj život, možda ga i uspije sačuvati, ali ostatak će sam i nesretan, zaboravljen i napušten.

Treća Isusova misao iz današnjeg evanđelja je: »A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi«. Ljubav privlači. A Isus ide na križ iz ljubavi prema čovjeku. Samo tako mogu izgubljeni sinovi naći put povratka svom nebeskom Ocu. Zato su Isusove ispružene i pribijene ruke na križu poziv na zagrljaj i pomirenje.

Isus u trenucima tjeskobe i osamljenosti moli. U depresijama, žalostima, neuspjesima mi vjernici molitvom osmišljavamo svoje stanje. Isus je znao da mu je Bog blizu i u smrtnoj borbi. Neka nam udijeli snagu da i mi u takvim situacijama usrdnije molimo.

Duhovno iskustvo iz Slovenije poziva u Estoniju

Mladi remetske župe, zajedno s mladima s Malešnice, sudjelovali su na 46. Hodočašću povjerenja na zemlji koje se održalo u Ljubljani od 28. prosinca 2023. do 1. siječnja 2024. Taj Europski susret tradicionalno organizira zajednica Taizé iz Francuske. Susret je okupio oko 5 tisuća mladih iz cijele Europe i svijeta. Taizé okuplja mlade svih kršćanskih denomi-

nacija i fokusira se na ono zajedničko - vjeru u Isusa Krista. Mladi su sudjelovali na molitvama tri puta dnevno i na radionicama, a večernje molitve obogatila su razmatranja poglavara zajednice Taizé br. Matthewa. Br. Matthew govorio je o zajedništvu i međusobnom suživotu. Taizé molitve su prožete meditativnim pjesmama, a važan dio molitve je i tišina.

Slobodno vrijeme mladi su proveli u upoznavanju ljepota Ljubljane i druženju s mladima iz drugih država. Svi su bili smješteni u obiteljima, a slovenske obitelji su mlade jako lijepo primile i ugostile. Jezik ovoga puta nije bio problem, pa su mladi i domaćini jednostavno našli zajednički jezik. Sljedeće godine Hodočašće povjerenja održat će se na sjeveru Europe - u Tallinu u Estoniji.

Monika Kovač

Transrodnost kao društvena zaraza

- *Čovjek ostaje zatvoren u vlastitom egoizmu i narcizmu*
- *U središtu više nije istina, nego samo sloboda pojedinca*

Prof. dr. sc. Franjo Podgorelec

Nastojati će se sažeto u dva koraka predstaviti rastući fenomen transrodnosti: u prvom će se iznijeti sam fenomen sa medicinsko-psihijatrijskim podacima koji su preuzeti od poznatog psihijatra Hermana Vukušića; a u drugom, kulturološku revoluciju koja je tome prethodila. Pod transrodnošću ovdje mislimo primarno na »rodnu disforiju«. Radi se o bolnom i teškom osjećaju osobe da je rođena u krivom tijelu. Ozbiljna znanstvena istraživanja tog fenomena praćenog duže vrijeme, tvrde da od toga boluje oko 0,05 do 0,014 posto odraslih osoba koje su rođene kao muškarci te 0,002 do 0,003% odraslih koji su rođeni kao žene. Očito se radi o iznimno rijetkoj pojavi koja pretežito zahvaća muški spol. Redovito se radi o djeci koja već odmalena inkliniraju prema interesima drugog spola; ili o srednjovječnim muškarcima koji iza sebe mogu imati već ostvareni brak i djecu s heteroseksualnom partnericom, pa bi onda u 40-im godinama rekli supruzi da se smatraju ženom. Počeli bi se u skladu s time i oblačiti a da se nužno ne podvrgava-

ju nikakvim operacijama ili hormonalnim terapijama. Taj fenomen spada u tzv. seksualnu medicinu te je zdravstveno komplikirana situacija.

U osam godina povećanje 12 puta

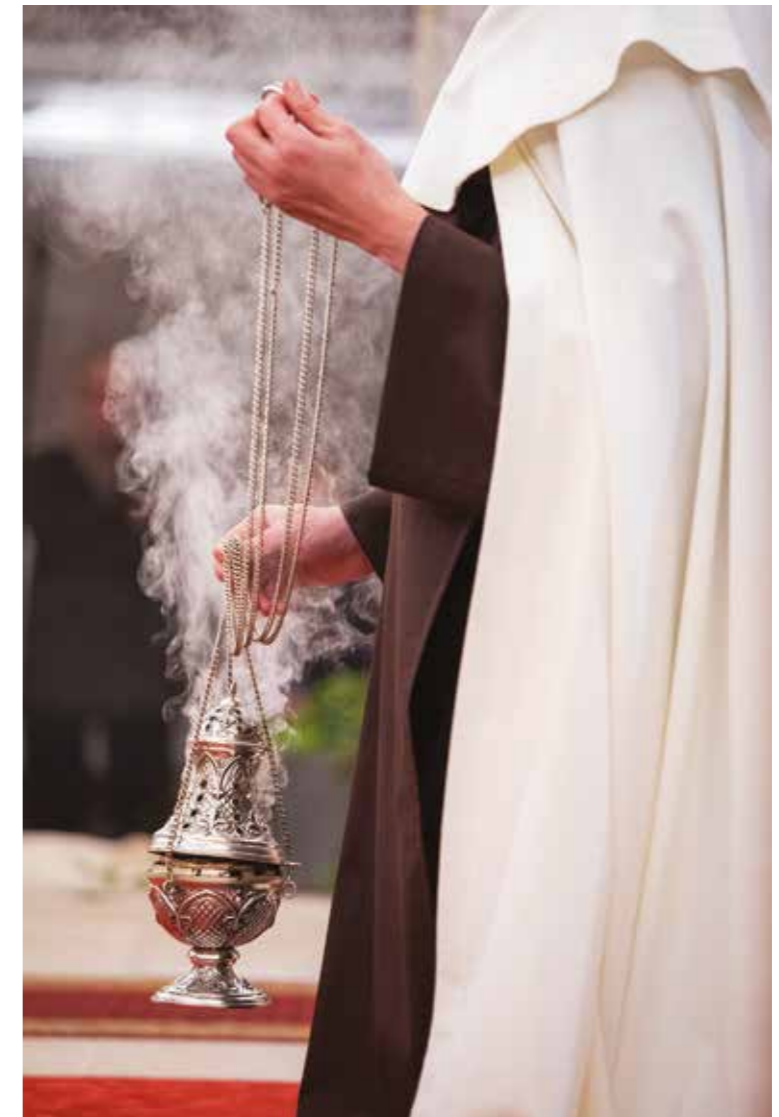
U nas je crveni alarm podigao statistički podatak da se kroz zadnjih 8 godina (od 2015. do 2023.) taj medicinski fenomen povećao čak 12 puta. No, to sada više nisu samo djeca ili srednjovječni muškarci, nego primarno adolescenti (16 - 20 god.) i sve češće djevojčice (u Italiji 75 %). Kako pojasniti ovo alarmantno povećanje broja adolescenata/ica koji se smatraju transrodnima? Prof. Vukušić smatra da se radi o društvenoj zarazi. I doista, rodna ideologija sa svim svojim vrstama, širi se filmovima, kazalištima, udžbenicima, crtićima, slikovnicama, s nakanom da utječu na djecu i mlade. Postupno to postaje trend, moda, ukoliko neka mlada osoba ne pristaje barem verbalno uz to, smatra se nazadnom. Djevojčice u pubertetu su ranjive osobe, dolazi do hormonalnih promjena i u potrazi su za identitetom. Možda se ne uklapa u kanone Instagrama i, uz sugestiju vršnjaka,

ka, pomisli da ona možda nije žensko nego muško.

Iza propagande srednjostrujaških medija stoji političko-financijska moć. Dokument Europske komisije »Unija jednakosti – LGBTIQ strategija jednakosti 2020. – 2025.«, u čl. 3.3., kaže: »Komisija će poticati najbolju praksu izmjene među Zemljama članicama o tome kako učiniti dostupnom zakonsku proceduru promjene spola i procedure temeljene na principima samoodređenja i bez dobne granice«. Spomenu te procedure namjerno se ne definiraju: radi li se o biljegu na formularu ili su to hormonalne kirurške intervencije? Govori se o principu samoodređenja, dakle, nije neophodna medicinsko-psihologijsko-psihijatrijska evaluacija, dovoljno je da se dijete tako osjeća. Konačno, što je najgora: »bez dobne granice.« Zanimljivo da se buđet u tu svrhu 2022. godine u Hrvatskoj udvostručio, a puni ga Europska komisija.

Operativci te briselske agende su razni agresivni transrodni aktivisti uključeni u udruge, financijski i politički podržavani, koji se infiltriraju u sustav, u komisije koje u klinikama odlučuju o postojanju ili ne transseksualnosti. Najeklatantiji primjer takve prakse je klinika Tavistock iz Londona koja je zatvorena (2022.), jer su se transaktivisti toliko uvukli u

kliniku i razne komisije, da su zbunjenim adolescentima/icama i djeci davali dijagnozu u prvoj minuti susreta, bez ozbiljne evaluacije. Svjetska medicinsko-psihijatrijska znanost, naprotiv – kaže naš psihijatar – u brojnim radovima tvrdi da djeca koja ulaze u transrodna i transseksualna promišljanja, do konca svoje adolescencije, do svog psihosocijalnog i psihoseksualnog razvoja, preko 90 % iz tih promišljanja izlaze kao što je i ušlo. A sada se to ne događa jer ih netko gura u tu populaciju. U Hrvatskoj prva lista stručnjaka definirana je 2015.

godine i objavljena je u Narodnim novinama. Na tu listu nije postojao javni poziv, nitko ne zna kriterije po kojima se ti ljudi kadroviraju. Tijekom proteklih 8 godina, ta se komisija nije niti jednom sastala da bi dala zajedničku prosudbu o eventualnoj transseksualnosti kandidata. Kod nas postoji i politička stranka koja tvrdi da je izbore u Zagrebu dobila na temelju toga što promovira LGBT ideologiju – što nije točno – te smatraju da im to daje za pravo da u nekim zagrebačkim vrtićima promoviraju te ideje, i dostavljaju obrasce u kojima umjesto otac i majka, stoji: roditelj 1 i roditelj 2.

Transaktivisti ponekad prijete da će se djeca ubiti ukoliko ne uđu u proces promjene spola ili da će biti nesretniji. Švedska studija, koja je rađena na jednom duljem vremenskom razdoblju, kaže upravo suprotno, da je rizik suicidalnosti viši nakon promjene spola. Današnja znanost jasno pokazuje da kirurška promjena spola ne znači da će ta osoba biti sretnija i zadovoljnija. Krunski dokaz za to je sve veći rast detranzistena u svijetu. Radi se o osobama koje su se dale naivno uvući u proces promjene spola, ali su shvatile da su samo bile istospolne orijentacije te su se htjele naknadno vratiti u natalni prirodni spol.

***

Diktatura relativizma

No, kako je došlo do toga? Premda se uzrok ne može svesti na jedan nazivnik, mi ćemo predstaviti plodno klijalište takvih ideja, a to je liberalizam kao dominantna ideologija zapada, »prema kojoj je sloboda pojedinca temeljno polazište i kriterij vrjednovanja svih društvenih ustanova« (Hrv. Encikl.). Radi se o društvu kojemu je u središtu želja, volja i izbori pojedinca s pretenzijom da oni postanu njegovim pravom. Radi se o dugotrajnom procesu, a jedan od okidača mu je zapadni crkveni raskol. Protestantizam je od objektivno-eklezijalne religije prešao prema religioznom subjektiviz-

mu, koji postavlja čovjek pred Boga bez ikakvog eklezijalnog posredništva. Jedini kriterij interpretacije Pisma (*sola Scriptura*) je čovjekovo subjektivno iskustvo i doživljaj. Ne postoji nikakva objektivna instanca (crkvena zajednica, ili crkveno učiteljstvo) koja bi mogla dovesti u pitanje ili osporavati autentičnost nečijeg iskustva, prema onom »Duha ne trnite, proroštva ne prezirite. Sve provjeravajte« (1Sol 5,20). Isključivanje objektivne instance vodilo je do atomizacija protestantizma, do nepreglednog broja crkvenih zajednica (danas ih ima 2643). Dogodio se proces subjektivizacije iskustva i istine. Sve se više razvijala ideja da stvarnost možemo razumjeti jedino iz vlastitog osobnog iskustva i da zapravo ne postoji objektivna stvarnost izvan našeg doživljavanja svijeta.

Radikalizaciji tog pravca doprinio je rastući skepticizam, koji ne postavlja u sumnju samo neku od istina ili sigurnost vjere, nego sam princip svake sigurnosti, tj. čovjekovu spoznajnu sposobnost da dođe do apsolutne istine koja bi njegovu životu dala konačni životni pravac. Negacijom sposobnosti spoznaje istine, negira se i prijelaz od mišljenja prema življenome životu, od istine prema volji. Što znači da nije moguće odgajati i formirati ni sebe ni druge.

U središtu više nije istina, nego samo sloboda pojedinca i njegov subjektivni interes i osjećaj (»diktatura relativizma«). Zato se, s pravom, danas govori da živimo u razdoblju post-istine (*Post-Truth Age*) u kojemu su činjenice manje važne od čovjekovih emocija, subjektivnog osjećaja u oblikovanju javnog mišljenja. Sloboda bez istine bezglavo tetura i postaje »izlikom tijelu« (Gal 5,13). Hoće reći, čovjek ostaje zatvoren u vlastitom egoizmu i narcizmu, vrti se oko sebe sama, ne uspijeva ostvariti istinsku slobodu koja se prema Pavlu sastoji u tome da se »ljubavljaju služiti jedni drugima« (Gal 5,13). U takvom mentalitetu

»Bilo je potrebno da upoznaš preteču onih koji su ti umrtvili krila. Oni su iz života sebi učinili zabavu. Rastrgli su sve ono profinjeno tkivo svrhovitosti koje je satkano u pravjekovnoj šutnji, još prije sunca, gora i mora. Njihov prvi korak, kad su se zaputili svojim uspjesima, zgazio je najprije Golgotsku suzu. Od tog časa gazili su i sve druge suze. Na toj nepoštenoj bešćutnosti svaki je od njih, jednog dana, izgradio sebi lažljivo mjerilo, po kojem je pravedno ono što njega zadovoljava, a nepravedno ono što ga ugrožava. Od toga sjemena izrasla je vjera bezvjerja«.

Sida Košutić, »Velika šutnja«, roman.

isključen je univerzalni objektivni i prirodni red, prirodni moralni zakon, ali isto tako svaka biološka zadanost, pa tako ni spol – prema njima – ne bi trebao biti zadan. Svaku zadanost, univerzalna načela i istinu smatra se ugrozom te pojedinačne slobode i kao takve nepoželjne a nerijetko i etiketirane kao fundamentalizam. Pritom ne mislimo reći da je liberalni pravac s naglaskom na osobnu slobodu posve u krivu, on može opstojati i razvijati se samo kad je uključen u kontekst zajednice i kada poštuje istinu i objektivnu stvarnost. Bez njih on klizi u dekadenciju a društvo vodi u rasulo. Ne čudi stoga da postoji brojna literatura koja govori o smrti zapadne civilizacije.

Hoće li se naši iseljenici vratiti?

- **Mladi druge i treće generacije po svojim razmišljanjima i stajalištima o Hrvatskoj prilično su slični useljenicima strancima. Oni su optimisti koji navedene poteškoće smatraju privremenima i otklonjivima.**

prof. dr. sc. Božo Skoko

Hrvatska je izrazito iseljenička zemlja, a jedna od velikih zabuda na početku hrvatske samostalnosti bila je kako će se hrvatski iseljenici, nakon desetljeća provedenih u inozemstvu, početi masovnije vraćati u domovinu. Čak i oni koji su se optimistično vratili iz uređenih društava u domovinu tijekom prvog desetljeća teško su se navikavali na hrvatsku stvarnost, neučinkovitu administraciju i pravosuđe, te ispolitiziranost javnog života. Samo ih je ljubav prema domovini zadržala, kao i njihove potomke. Međutim, svjedočili smo i razočarenjima, pa i ponovnim odlascima u emigraciju. Koliko god emotivno iščekivali neovisnu i slobodnu Hrvatsku i svesrdno materijalno podržavali njezinu obranu i obnovu, donošenje odluke o preseljenju bilo je sve teže tim iseljenicima starije generacije, ne samo zbog straha od snalaženja u novim hrvatskim okolnostima, već i zbog objektivnih obiteljskih obveza, vezanosti za unuke i navike života u inozemstvu... No, posljednja dva desetljeća se počeo događati trend o kojem se nedovoljno izvještavalo. A to je činjenica da se na preseljenje jednostavnije odlučuju pripadnici druge i treće generacije hrvatskih iseljenika, koji su rođeni u tuđem svijetu, nisu opterećeni povijesnim stereotipima, koji su pokretljiviji, te koji više koriste

prednosti umreženog svijeta i globalizacije. Mahom su to mladi i obrazovani ljudi, kakve Hrvatska sve više treba.

Dok novi val iseljenika iz Hrvatske sreću traži u Irskoj, Njemačkoj ili Kanadi, njihovi vršnjaci iz dijaspe napuštaju dobro plaćene poslove po Torontu, New Yorku, Sidneyu i Londonu i žele živjeti u Hrvatskoj. Iako taj trend nije masovan, ipak nam pruža uvid u goleme mogućnosti koje predstavljaju potomci hrvatskih iseljenika kao naš novi i željeni demografski potencijal. Uostalom slične trendove smo proteklih desetljeća vidjeli u Irskoj. Kombinacija znanja, iskustva, veza, domoljublja i dobrih namjera, koje su pripadnici dijaspe donijeli, pokrenuli su Irsku i od iseljeničke pretvorili ju u useljeničku zemlju. No, kako bismo vidjeli stvarne razmjere potencijala, motiva i prepreka za takav iskorak u Hrvatskoj, moramo postaviti pitanje – što je to što privlači u Hrvatsku mlade iz dijaspe, kako oni doživljavaju Hrvatsku i njezinu budućnost?

Kako bismo na ta i slična pitanja dobili odgovor svojedobno sam proveo istraživanje među pripadnicima drugog i trećeg naraštaja Hrvata iz dijaspe, ali i obrazovanim strancima, koji su se odlučili živjeti u Hrvatskoj. Rezultati

su nam pokazali kako oni Hrvatsku doživljavaju više racionalno, nego emocionalno i objektivnije sagledavaju njezine mogućnosti jer imaju iskustvo života i rada u različitim državama. Također se potvrdilo da su manje opterećeni povijesno-ideološkim podjelama od svojih roditelja i djedova (baka) te da su se odlučili na život u Hrvatskoj na temelju vlastitih interesa. To im daje mogućnost kvalitetnije procjene imidža Hrvatske, i od domicilnog stanovništva, i od njihovih roditelja. S druge strane, za razliku od stranaca, koji su se odlučili živjeti u Hrvatskoj i s kojima dijele mnogobrojne sličnosti, ipak su povezaniiji s Hrvatskom i njezinim identitetom.

Kad su u pitanju razlozi i prednosti života u Hrvatskoj, među odgovorima prevladavaju - hrvatski način života, sigurnost, ali i ljepote zemlje. Međutim, pojavljuju se i argumenti poput kvalitete obrazovnog i zdravstvenog sustava, cijene života, poslovnih mogućnosti, dobre klime, normalnijeg tempa života, dužeg godišnjeg odmora, bolje skrbi za djecu, kvalitetnijih mogućnosti tijekom njihova odrastanja, dobre zdravstvene skrbi...

»Hrvati znaju uživati u slobodnom vremenu, pa je s ovim stilom života lakše imati bliske prijatelje!« – rekla nam je jedna useljenica iz SAD-a. »Niski su troškovi života u usporedbi s drugim europskim gradovima te niska cijena obrazovanja na državnim sveučilištima« – dodao je sugovornik iz Južne Amerike. »Hrvatska je smještena u srce Europe. Sve nam je blizu. Pogotovo ako radite međunarodni business.« – kaže treća sugovornica iz Kanade. »U Njemačkoj je konkurencija postala nemoguća. Ovdje sam s manje truda napravila još bolji posao.« – dodaje Dijana iz Njemačke. »U Švedskoj uopće nisam imao vremena za obitelj i prijatelje, ovdje se živi daleko sporije i kvalitetnije.« – kaže mladi Šveđanin Jens, koji se priženio u Hrvatsku. Dodaje kako je Hrvatska izrazito socijalna država, iako svi Švedsku smatraju uzorom na tom polju. »U početku me fasciniralo kako je sve besplatno – bolnice, škole... U Americi sam sve te usluge morao plaćati cijelo bogatstvo« – suglasan je i Joseph iz SAD-a. Mnogi su naveli i snažne obiteljske veze, posebno činjenicu što se svi međusobno drže i međusobno pomažu. Dodaju kako je u užurbanom

i globaliziranom svijetu *Hrvatska uspjela sačuvati autentičnost kakvu je teško naći u svijetu, pritom imaju mogućnost zdrave prehrane, vremena za sebe i uživanju u uistinu najslikovitijoj zemlji.* Dvojica mladih poduzetnika su nam otkrila razloge svoga povratka: *»Ovdje možete živjeti, raditi i istodobno uživati u životu, što je drugdje bilo nemoguće... Pritom cijenim sigurnost i relativno niske troškove života«* – kaže prvi, a njegov kolega iz Australije dodaje: *»U vrijeme globalizacije više nije važno gdje imaš ured, jer iz Zagreba mogu raditi za bilo koju svjetsku korporaciju. Sve nam je blizu zbog dobre pozicije zemlje. Zato razmišljam o sadržajima koji se nude izvan posla, za meni i obitelj, a Hrvatska je odlično mjesto za život u Europi.«*

Dakle, vidimo kako je mladima posebno važna kvaliteta života i često su za nju spremni žrtvovati i zaradu. Imidž Hrvatske iz njihove perspektive govori o lijepoj zemlji po mjeri čovjeka, koja je odlično pozicionirana u Europi i čije tržište se tek razvija i nije zasićeno, ali i čija je državna administracija obilježena socijalističkim mentalitetom i ima mnogobrojne prepreke za poslovanje. Mladi druge i treće generacije po svojim razmišljanjima i stajalištima o Hrvatskoj prilično su slični useljenicima strancima. Oni su optimisti koji navedene poteškoće smatraju privremenima i otklonjivima. Za razliku od svojih roditelja oni su spremniji na rizik, avanturu, pa i davanje dodatne šanse Hrvatskoj. Čak su realniji u sagledavanju prilika, mogućnosti i nedostataka, te nisu opterećeni ideološkim podjelama iz prošlosti, iako su itekako svjesni teškog bremena socijalističkog nasljeđa. Nažalost, vrlo često prednosti

koje navode, mi u domovini smo kadri omalovažavati ili nedovoljno isticati, vjerujući kako je uvijek negdje drugdje bolje. Mladi talentirani useljenici iz dijaspore, kao i stranci izniman su demografski potencijal, kojim bi se hrvatska država trebala ozbiljnije pozabaviti, a isto tako mogu biti suvremeni globalni promotori zemlje.

ZAKON O HRVATSKOM JEZIKU

Materinski hrvatski jezik u krilu identiteta

Dr. sc. Šime Savić

Stoljećima je hrvatski narod živio u težnji za stvaranjem svoje samostalnosti i suverene države, a što je teškom mukom i uz veliku žrtvu kroz Domovinski rat, hrvatski narod i ostvario.

Poznato je, kako je kroz povijest hrvatski narod živio u različitim vladarskim oblicima, monarhijama, odnosno pod različitim patronatima, i na takav način i hrvatski jezik je s vremenom gubio sve više svoj smisao, identitet i korijene.

Međutim, bez obzira na sve nedaće i borbu kroz čitavu povijest, snaga i želja hrvatskog naroda za očuvanjem svoje kulture, jezika i podrijetla, kao i ljubav prema svome identitetu je bila i ostala jaka i neumorna. Istinski pokazatelj tome upravo je i donošenje Zakona o hrvatskom jeziku. Po prvi puta u povijesti, Hrvatski sabor kao nositelj zakonodavne vlasti i najviše predstavničko tijelo građana, donosi Zakon o hrvatskom jeziku kojim se želi i u javnoj uporabi u Republici Hrvatskoj i u međunarodnim odnosima, snažnije

zaštititi hrvatski jezik kao sastavnica hrvatskog identiteta i hrvatske kulture.

Novim zakonom koji je donio Hrvatski sabor na sjednici dana 26. siječnja 2024. godine, i koji je objavljen u Narodnim no-

vinama broj 14 (NN 14/24), dana 7. veljače 2024. godine sveobuhvatno se uređuje i štiti hrvatski jezik kako u komunikaciji s javnopravnim tijela u Republici Hrvatskoj, tako i u obrazovanju, i u međunarodnim kontaktima i međunarodnoj suradnji.

Također, posebno je važno naglasiti da se istim Zakonom ne ograničavaju »slobode književno-umjetničkog izražavanja, niti se njime regulira privatna komunikacija«, kao ni prava nacionalnih manjina zajamčena Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

U cilju zaštite i skrbi o hrvatskom jeziku, kao i zaštite slobode uporabe i razvoja hrvatskog jezika, zakonom je predviđeno da Vlada RH donese Nacionalni plan hrvatske jezične politike, u kojem bi obuhvaćala neke od važnijih točaka poput promicanja uporabe hrvatskog jezika u službenoj i javnoj uporabi, uloga i pravni položaj hrvatskog jezika u Hrvatskoj i međunarodnom okruženju, promicanje i unaprjeđenje učenja

hrvatskog jezika među strancima i potomcima hrvatskih iseljenika u Hrvatskoj i inozemstvu itd.

Zakonom se predlaže i osnivanje Vijeća za hrvatski jezik koje bi se sastojalo od 14 članova, najvećih stručnjaka iz javnog života za hrvatski jezik, a ujedno bi Vijeće imalo ulogu i savjetodavnog i koordinacijskog tijela, koje će se skrbiti o uporabi hrvatskog jezika, o zaštiti bogatstva hrvatskog jezika i u međunarodnom okruženju, i zaštiti svih njegovih specifičnosti.

Usprkos svim nedaćama hrvatskog naroda kroz povijest, borba i želja za zaštitom hrvatskog identiteta i hrvatskog jezika, preživjela je stoljećima, pa su i najviše institucije Republike Hrvatske prepoznale potrebu da se zaštiti hrvatski jezik, čime je hrvatski jezik zakonom dobio nužan pravni i institucionalni okvir poradi daljnjeg razvoja, očuvanja i prepoznavanja i u međunarodnom okruženju.

Remetski mučenici

Dominik Igrec

Red svetog Pavla prvog pustinjaka nosi ime po sv. Pavlu Tebanskom (3-4. stoljeće), kojega tradicija smatra prvim pravim pustinjakom i začetnikom kršćanskoga anahoretizma (asketski život posvećen stalnoj molitvi i, ako okolnosti dozvole, euharistiji). Utemeljitelj pavlina je bl. Euzebije Ostrogonski koji je početkom 13. stoljeća ujedinio pustinjake oko samostana Sv. Jakova na brdu Patač pokraj Pečuha u Ugarskoj (današnjoj Mađarskoj). Red se ubrzo proširio i u Hrvatsku u kojoj su pavlini osnovali brojne samostane: u Dubici (1244. godine), u Remetama (1247. godine), u Gariću (1291. godine), u Donjoj Bukovici (1301. godine), na Petrovoj gori (1303. godine), u Strezi, prozvanj kasnije Pavlin kloštar (1374. godine), u Svetoj Heleni pokraj Čakovca (1374. godine), u Lepoglavi (1400. godine), u Kamenskom (1404. godine), u Dobroj Kući (1412. godine), u Sveticama (1627. godine), u Križevcima (1665. godine) itd. Širili su se i po Hrvatskom primorju odakle su došli na Krk i na istarsko kopno.

Pavlini su prepoznatljivi po specifičnom bijelom habitu, koji se sastoji od tunike, bijelog pojasa, škapulara i kapuce te krunice i bijele kapice, pileolusa. Zbog toga su u narodu prozvani »bijeli fratri«. Osnovne djelatnosti pavlina su: kontemplacija u samoći i ljubav prema liturgijskoj molitvi, siromašan i radišan život te apostolska gorljivost prema potrebama Crkve. Uz

molitveni život, koji je glavna djelatnost, pavlini su uvijek imali i neku drugu aktivnost, već prema potrebama Crkve i naroda. Prije ukinuća reda to su bili školstvo, gospodarstvo, kultura, obrana domovine te u jednom dijelu i politika. Budući da su bili zajednica koja je živjela od onoga što je sama proizvela, samostan im je bio organiziran kao uzorna ekonomija, što je bilo poticajno i za ostalo stanovništvo. Utjecali su na razvoj poljoprivrede, voćarstva i vinogradarstva u hrvatskim selima. Mladiće su u svojim školama učili čitati, a one nadarenije nastojali su zadržati u svome redu šaljući ih na studij u samostane gdje su bile visoke škole pa i na neteološka učilišta u Rimu, Trnavi, Bologni i Beču. Među pavlinima bilo je brojnih umjetnika, osobito u razdoblju barokne umjetnosti (npr. Ivan Krstitelj Ranger koji je oslikao remetsku crkvu) i brojnih književnika (npr. Ivan Belostenec autor hrvatskog rječnika *Gazophylacium*). Četvorica pavlina bili su i zagrebački biskupi: Vuk Gjulaj, Šimun Bratulić, Martin Borković i Emerik Esterhazy. Prema riječima povjesničara Kamila Dočkala: »Pavlini su preko stotinu godina bili tješitelji hrvatskog puka, savjetnici hrvatskih plemića i velikaša, podržavatelji hrvatske knjige, odgojitelji mladeži, promicatelji umjetnosti i stvaratelji kulture.« Veliki utjecaj pavlina i ostalih redovnika na ondašnje društvo nije odgovarao politici Habsburške monarhije. Zato je car Josip II. bez izričitoga razloga počeo ukidati monaške redovničke zajed-

nice pritom grabeći posjede. Pavlini su raspušteni 7. veljače 1786. čime je okončano pet stoljeća djelovanja pavlina u Hrvatskoj.

Pavlini su oduvijek posebno štovali Blaženu Djevicu Mariju po uzoru na svetog Tomu Akvinskog. Prvo marijansko svetište u Hrvatskoj pavlini su podigli u Remetama kraj Zagreba. Za svoje samostane tražili su skrovita, nenaseljena mjesta, kakvo je u to doba bilo područje Krivi dol. Po dolasku pavlina oko 1240. godine Krivi dol dobiva ime Remete od lat. eremus – što znači pustinja. Na tom mjestu nastao je samostan i prva zajednica pavlina, sastavljena od sljemenskih pustinjaka koje je okupio pavlin Iskvirin. Zemljište za osnivanje samostana dobio je od zagrebačkoga kaptola. Podaci od osnutka Remeta pa sve do kraja 14. stoljeća svjedoče o nastojanjima, naporima i radu pavlina da usprkos brojnim teškoćama osiguraju sebi, u sklopu feudalnih mjesnih odnosa, uvjete za život i crkveno-prosvjetnu djelatnost.

Krajem 15. stoljeća Turci su sve silovitije prodirali na današnje hrvatsko tlo, a u njihovim pohodima nisu ostale pošteđene ni Remete. Prvi prodor turskih četa u Remete dogodio se 1483. godine. Samostanu je nanijeta velika šteta, a redovnici su odvedeni u ropstvo. U 16. stoljeću na hrvatskome tlu nije podignut nijedan pavlinski samostan. Većina sagrađenih bila je oštećena ili srušena. Remetski samostan drugi put je stradao 1557. godine kada su ga Turci čitavog spalili. Treći Turski pohod 1591. godine bio je za redovničku zajednicu najteži, jer je tada ubijeno svih dvanaest remetskih pavlina. Nakon što je opustošila remetski samostan, turska vojska pod zapovjedništvom Hasan-paše Predojevića odvela je ponovo redovnike u ropstvo. Međutim, kod Vugrovca su se predomislili i objesili na lipu dvanaestoricu pavlina za špage kojima su bili opasani. Prema pavlinskoj predaji od tada pavlini koriste isključivo platnene

pojaseve kako bi spriječili njihovo korištenje u profane svrhe.

O mučeništvu pavlina svjedoči uljana slika iz 18. stoljeća, koja se čuva u cerničkom franjevačkom samostanu. Izvornik je ondje, a preslika se prema povjesničaru Anti Sekuliću nalazi u remetskoj sakristiji. Na slici je prikazano mučeništvo i smrt dvanaestoricu pavlina. Obučeni su u redovnička bijela odijela, kleče u zanosnom pokretu, a u rukama su im palme, simboli mučeništva. Među njima je izrazitije prikazan jedan, vjerojatno poglavar, koji širi ruke i moleći gleda u nebo. U gornjem dijelu slike, kao u pozadini, s desna je na povišenom mjestu lipa s koje vise pavlini, a s lijeve strane doljeću anđeli s palmama u ruci. Na sliku je upozorio fra Rafael Rodić, franjevački provincijal i poslije beogradski nadbiskup, na propovijedi povodom stote obljetnice remetske župe. Povjesničar Janko Barlé zabilježio je da je nakon propovijedi »odlučio Marko Mileusnić odmah, da se ima spomen na taj događaj čuvati i u remetskoj crkvi, te je poslao onamo slikara Kokotovića, koji je za remetsku crkvu priredio vjeran snimak cerničke slike«. Sliku je zaista naslikao Dušan Kokotović 1913. godine. Prema sjećanju starijih remetskih župljana, a sada već po predaji, govori se da je mučeništvo pavlina bilo naslikano u remetskoj sakristiji na stijeni. Redovnici su bili prikazani u naravnoj veličini. Prema izvorima pavlini su podnijeli mučeništvo 1591. godine između 1. i 7. listopada, iako se po nekim katoličkim kalendarima remetski mučenici obilježavaju 10. listopada.

Razlog zašto povijest ne pamti njihova imena krije se u pavlinskoj tradiciji. Naime, pavlini se poimence ne smiju proglašavati blaženima i svetima. Prema službenoj stranici pavlina u Hrvatskoj, odluka da se nijedan pavlin ne uzdigne na čast oltara dolazi »iz najranije povijesti reda«. Dalje se navodi: »Ne znači to da pavlini nemaju svojih

svetaca, živi sveci i danas ispunjavaju naše samostane. Sukladno pustinjačkom duhu pavlini ne žele biti poznati svijetu nego samo Bogu. Isto tako svaki pavlin mora biti svet, ne samo onaj koji je poznat kao svet. Kroz povijest bilo je vrlo mnogo braće koja su bila nazivana blaženima, a njihovi životopisi su sakupljeni u posebnu knjigu koja se nije mogla naći izvan samostana. Zadnji naš brat koji je trebao biti proglašen blaženim je o. Romuald Klaczynski kao žrtva nacističkog režima u logoru Dachau, na molbu reda izbrisan je s liste 108. blaženih mučenika nacističkih logora, iako je preminuo na glasu svetosti.«

Opasnost od Turaka protekla se i u 17. stoljeće, ali je jačao i otpor u zemljama pod osmanskom vlašću. U borbi su morali pomagati i redovnici, pa izvori spominju i pavline kao vrsne ratnike i junake. Barlé piše da su se pavlini »u ratu pokazali po dobro

domovine tako zaslužnima, da ih je nadbiskup u ugarskom saboru javno pohvalio, veleći da su oni u svim neizgodama neustrašivo ustrajali». Pavlini su s narodom dijelili dobro i zlo, iako su u svojim počecima djelovali povučeno kao pustinjaci, prometnuli su se usprkos svim nedaćama i pogibiji svoje braće u istaknute kreatore kulturnog identiteta hrvatskog naroda.

Naše sestre su iz Družbe sestara Naše Gospe

Na području remetske župe djeluje više ženskih redovničkih zajednica, a među starijima je Družba sestara Naše Gospe. Samozatajne i tihe redovnice, simbol su i duša Remeta. Odgojile su brojne generacije, usmjeravale ih i odgajale u evanđeoskom duhu, a to čine i danas.

U kratkom predavljanju samostana, s. Martina Koprivnjak, kućna poglavarica u samostanu na Bukovačkoj cesti 316, kojeg interno u Družbi sestara Naše Gospe nazivaju »Betanija« kaže: »Ove se godine navršava 60 godina od dolaska sestara u Remete. Trenutno nas je u zajednici 17 sestara. U potresu 2020. godine obje su kuće jako stradale pa je bila potrebna temeljita obnova samostanske zgrade dok je zgrada vrtića dobila crvenu oznaku i ne može se koristiti. Time je 2020. naglo prekinuta i ugašena 50 godina duga djelatnost našeg vrtića koji je 40 godina bio 'Vrtić sestara Naše Gospe' a 10 godina bio je podružnica vrtića Bukovac jer je zgrada bila u najmu Gradskog ureda za obrazovanje. U samostanu su, dvije i pol godine nakon potresa, dok je trajala konstrukcijska obnova, bile samo dvije sestre a zajednica je ponovo uspostavljena i sestre su se počele vraćati u listopadu 2022.«

»Otvorene smo za pomoć ljudima«

Nadalje s. Martina navodi koje djelatnosti su danas najviše u samostanu, zapravo čime se redovnice bave. »Ovo je trenutno najveća zajednica u našoj Družbi i uglav-

nom su tu starije i bolesne sestre. Osiguravamo našim teže bolesnim sestrama svu potrebnu brigu i njegu. Same održavamo urednost i čistoću kuće i okoliša. Sestre su starije životne dobi, između 50 i 90 godina a imamo i jednu sestru od 92 godine. Život u kući je prilagođen toj činjenici i molitva je posebno važan dio života naših sestara. Njome pratimo događanja u Crkvi i društvu, osobito u našoj Domovini. Otvorene smo za pomoć ljudima koji to zatraže. Zbog blizine bolnice Rebro i dugogodišnje povezanosti sa Župom i Vrtićem, obraćaju nam se ljudi kojima je potreban smještaj u Zagrebu za vrijeme liječenja ili pratnje bolesnika. Također otvaramo svoja vrata mladim ženama i djevojkama koje određeno vrijeme trebaju biti u Zagrebu zbog stažiranja, studiranja ili napredovanja u struci«.

Posvećenost i predanje Bogu

S. Katarina Koprek je u radnom odnosu kao profesorica na Glazbenom institutu za crkvenu glaz-

jih sestara ne može ići u crkvu pa nam je neprocjenjivo što nam oci karmelićani svakodnevno slave misu u našoj kapelici. Na tome smo im beskrajno zahvalne». S. Martina Koprivnjak prokomentirala je i koliko je redovništvo izazov današnjim mladima, na što kaže: »Redovnički je život oblik potpune posvećenosti i predanja Bogu u Crkvi i u službi navještanja Božje Ljubavi prema ljudima. Karizma naše Družbe je odgoj u širem smislu te riječi. Odgajamo svime što jesmo i što činimo. Naše sestre rade u odgojnim i obrazovnim ustanovama ali i mi koje to više ne možemo činiti uključene smo u brigu oko mladih svojim kontaktima s obiteljima i pojedincima. Kad smo povezane čvrstom ljubavlju i spremne prihvatiti Božje vodstvo u našem životu, prenosimo duh Božje brige i ljubavi za živote konkretnih ljudi. Svojim smirenim i vjerničkim prihvaćanjem i življenjem u tegobama starosti i bolesti pokazujemo plodove svoga životnog predanja«. Iz svog redovničkog iskustva, komentirajući današnje stanje navodi da redovništvo proživljava vidljivu krizu ali nije ništa izgubilo na svojoj pri-

vlačnosti i izazovnosti, jer mu je Bog u središtu i daje mu smisao. Poteškoća je u tome što se paralelno događa i kriza obitelji i smisla za žrtvu i rađanje novog života. Nadalje nastavlja: »Kako danas mladi dolaze do svojih iskustava odaziva na Božji poziv? U našoj su Crkvi živi karizmatički pokreti i molitvene zajednice, mladi traže svoj put, svoj način povezivanja s Božjom stvarnošću i Njegovom blizinom. Dokle god ima vjere

i molitve u obiteljima, molitve za mlade i njihova traženja, dotle će biti i odaziva na potpuno predanje Bogu u redovništvu. Kad se vrati život i rađanje djece u naše obitelji, kad se obitelji otvore Božjim poticajima na požrtvovno svjedočenje Božjeg prvenstva u životu svakog čovjeka, tad će biti i više onih koji izabiru posvećeni život u redovništvu«. (V.Č.)

Poziv mladima

Susreti za mlade nedjeljom u 19.30 započeli su u veljači. Svaku nedjelju se okupljamo u Caritasovoj kućici, a sadržaj je raznolik - od kateheza do svjedočanstva i filmskih večeri. Susreti su ujedno i priprema za Susret hrvatske katoličke mladeži u Gospiću. Pozivamo sve mlade da se pridruže nedjeljom u 19.30 sati.

Ljetopis župe i svetišta - Od sv. Ivana do Cvjetnice

župnik o. Zlatko Pletikosić

PROSINAC

Na sv. Ivana apostola, krenuli smo s blagoslovom obitelji domova župljana. Dok smo prošle godine, imali samo jedan dan pauze, ove godine smo imali četiri dana, pa je blagoslov trajao do 8. siječnja. Navečer su u našem šatoru – crkvi misu pjesmom animirali članovi KUD-a Frankopan Remete, a poslije mise bio je veličanstveni koncert svih sedam prigorskih društava u okviru udruge »Prigorski dan«.

Na Staro ljeto večernjom misom zahvalnicom zahvalili smo između ostalog i za bračne jubilarce, od kojih ističemo bračni par Ljubek, koji su proslavili 60. obljetnicu braka. Recept se zasigurno krije i u njihovu svakodnevnom slavlju večernje mise.

SIJEČANJ

Na Bogojavljenje, u misi su pjevali pjevači FIS-a Remete, i poslije mise održali svoj tradicionalni božićni koncert u našoj crkvi tj. šatoru.

Na Krštenje Isusovo u samostanu sestara Naše Gospe na Bukovačkoj ulici, navečer je koncert održao župni zbor iz Župe Taborsko. Ovaj zbor vodi naša bivša orguljašica i zborovođa velikog župnog zbora kao dječjeg, s. Blandina Vešligaj. S pjevačima je došao njihov župnik, a bio je nazočan i naš. Bilo je to dirljivo duhovno slavlje u nakon potresa obnovljenoj kapelici i samostanu sestara.

U četvrtak, 18. siječnja, župnik je pred punim predvorjem škole blagoslovio djelatnike, učenike i OŠ Remete, uz lijepu glazbenu točku školskog zbora.

U 18,30 misa je u svetištu prikazana i za članove kluba prijatelja Bitno.net.

23. siječnja naše je godišnje Klečanje ili Klanjanje. Svečanu večernju misu u zajedništvu s našim provincijalom o. Vinkom Mamićem, priorom o. Ivanom Živkovićem, upraviteljem župe i župnim vikarom te braćom predslavio novi subotički biskup Franjo Fazekas. Iz njegove biskupije karmelićani su u Remete došli iz Sombora, nakon godinu nada privremenog boravka u Hrvatskom Leskovcu. I danas su u Somboru, u Subotičkoj biskupiji naša braća karmelićani. Već 120 godina. Istoga dana u Remete su vraćene tri palete obnovljenih dijelova glavnog oltara. Obnovu financiraju Hrvati iz Mađarske preko Vlade Republike Mađarske. Mađari su uz Remete vezani preko Pavlina, ali i pečujskog biskupa Ianusa Panoniusa ili Ivana Česmičkog, kome je posvećena i ulica u kojoj se danas nalazi crkva i samostan.

VELJAČA

Na Svijećnicu večernjom misom oprostili smo se od naših Jaslica i božićnih pjesama, uz mali dar iz njih za djecu.

Početak veljače anonimni su dobročinitelji obojali unutrašnjost kapelice Majke Božje Lurdske koja je bila namjerno umrljana. Pred ovom je kapelicom molio mladi za-

grebački nadbiskup, i današnji blaženi Alojzije Stepinac.

9. veljače, na sv. Apoloniju, zaštitnicu pacijenata i djelatnika dentalne medicine u svetištu su hodočastili pješice iz centra članovi Hrvatskog katoličkog liječničkog društva i Komore dentalne medicine i imali duhovnu obnovu. Misu je predslavio njihov duhovnik vlč. prof. dr. Josip Šimunović, dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta skupa s našim o. Ilijom.

21. veljače - Prvu ovogodišnju duhovnu obnovu u svom sjedištu u Remetama imali su vjernici laici, braća i sestre Vojničko – bolničkog reda sv. Lazara Jeruzalemskog.

26. veljače otvorena je nova škola na Bukovcu podignuta nakon rušenja oštećene škole u potresu. Škola je na teritoriju župe sv. Jeronima, ali je pohađa dio naših malih i mladih župljana s Bukovca.

29. veljače na sjednicu na temu obnove došli su uz redovite članove i ljudi iz Ministarstva.

OŽUJAK

3. ožujka na Prigorskom danu u Lisinskom sudjelovali su i KUD Frankopan Remete i FIS Remete.

5. ožujka održan je susret za roditelje naših krizmanika na temu sakramenta krizme.

9. ožujka u svetištu je došao autobus hodočasnika – Karmelskih laika koje vode Sestre karmelićanke Božanskog Srca Isusova na splitskoj Sirobuji ili Barutani. To su susjedi naše braće karmelićana, a do naglog porasta broja stanovnika i osnivanja njihove župe sv. Leopolda Mandića, bio je to i dio naše župe sv. Mihovila na Kamenu, u čijem su se samostanu sestara slavile mise i dijelili ostali sakramenti. Popodne je svoje izlaganje o sv. Josipu, prije početka devetnice ovome svecu, na nov način iznio vlč. Matej Petrić. Izlagača je izabrala i devetnicu je molila Obiteljska zajednica naše župe.

12. ožujka bio je drugi susret s roditeljima naših prvopričesnika na temu ispovijedi i pričesti.

15. ožujka u Remetama je u radnom susretu boravila delegacija zadužena za obnovu glavnog oltara, ali i ostalih konzervatorskih radova.

16. ožujka u svetištu je slavljena cjelodnevna duhovna obnova muškaraca koji mole krunicu, javno na trgovima, iz Hrvatske s predstavnicima iz Mađarske. Slavili smo hodočasnički misu u 11 sati.

17. ožujka u šatoru je održana korizmena duhovna obnova redovnika i redovnica. Izlaganje je održao o. Mladen Mikulić, monah studit, kancelar Križevačke eparhije.

18. ožujka nakon više godina ponovno su oživljene instrukcije iz raznih predmeta koje župljani nude župljanima školarcima, bilo osnovne ili srednje škole.

19. ožujka večernju koncelebriranu misu zaštitnika Crkve, Domovine, Karmela, obitelji, muškaraca i Karmelske provincije svetoga oca Josipa predslavio je o. Vinko Mamić, provincijal, a homiliju je izrekao zamjenik provincijala o. Ivan Pleše.

20. ožujka u Gospinom vrtu dogodila se prva prosidba – zaruke.

23. ožujka župljani nama susjedne župe sv. Jeronima u Maksimiru i ove su korizme hodočastili Majci Božjoj Remetskoj i slavili križni put, krunicu i subotnju hodočasničku misu u 11 sati.

Dok završavamo ovo pisanje završava i više od dvije godine duga konstrukcijska obnova naše crkve i starog dijela samostana, kako to volimo reći gruba obnova. Sve je izvrsno protupotresno učvršćeno. Iznutra i izvana maknute su skele, dizalica, i sve je očišćeno, ali ne zato što je obnovi kraj, nego zato što se mijenja izvođač radova firma 'Kvantum'. Slijedi cjelovita obnova ili finija. Bojimo se, i dulja obnova, ali stavljamo sve u ruke Božje i ruke Zagovornice Hrvatske, Najvjernije Majke, Presvete Djevice Remetske! Zahvaljujemo svim dobročiniteljima! Konstrukcijska je obnova uvelike financirana iz fondova EU, obnovu glavnog oltara financiraju Hrvati iz Mađarske tj. Mađarska vlada i Vlada Republike Hrvatske, a naša Vlada obećala je financirati i cjelovitu obnovu. Pred samim događajem povratka zvona u zvonik i kape zvonika. Čekamo još konačna odobrenja za ovaj, za obnovu prijelomni trenutak između grube i cjelovite obnove.

Slavlje klanjanja naših mladih 09. 02 .2024.

Uz znanje uči što je dobro, plemenito, pošteno, te mnoge pozitivne životne vrijednosti

Novoizgrađena, moderna i suvremeno opremljena Osnovna škola Bukovac službeno je otvorena 26. veljače u nazočnosti učenika, dje-latnika i drugih uzvanika. Dugo iščekivana »zgrada« znanja, smjeha, igre, druženja i prijateljstva svojom arhitekturom pravi je biser »Bukovačkoga kvarta«. Na čelu škole

je ravnateljica dr. sc. Mirjana Boras koja u svom predstavljanju kaže: »Godine 2012. došla sam na radno mjesto ravnateljice OŠ Bukovac. Do tada sam radila u OŠ Malešnica u Zagrebu kao magistra primarnog obrazovanja. Završila sam pedagoški fakultet, a doktorirala sam 2015. godine na istom fakultetu uz mentorstvo prof.dr.sc. Majde Rijavec. Majka sam dvoje djece, Lucije i Antonia«.

Vraćaju se u zajedništvo s pet lokacija
Nadalje, dr. Boras komentirajući koliko učenika ima škola, kaže: »Škola trenutno ima 616 učenika, 31 razredni odjel. Prethodnih godina taj broj je varirao od 660 do 600 učenika. Opadanje broja učenika se osjetio za vrijeme kada smo bili iseljeni iz matične škole. Naime, 22.3.2020. godine u trenutku se promijenio život škole. Potres koji se tog dana dogodio u Zagrebu snažno je oštetio školsku zgradu te je škola dobila crvenu oznaku, odnosno proglašena nesigurnim mjestom za boravak i rad učenika. Nakon toga, učenici su bili razmješteni na 5 lokacija: OŠ Fran Krsto Frankopan, OŠ Petar Preradović, OŠ Jordanovac, OŠ Žuti brig te Mjesni odbor Bukovac. Svakodnevno

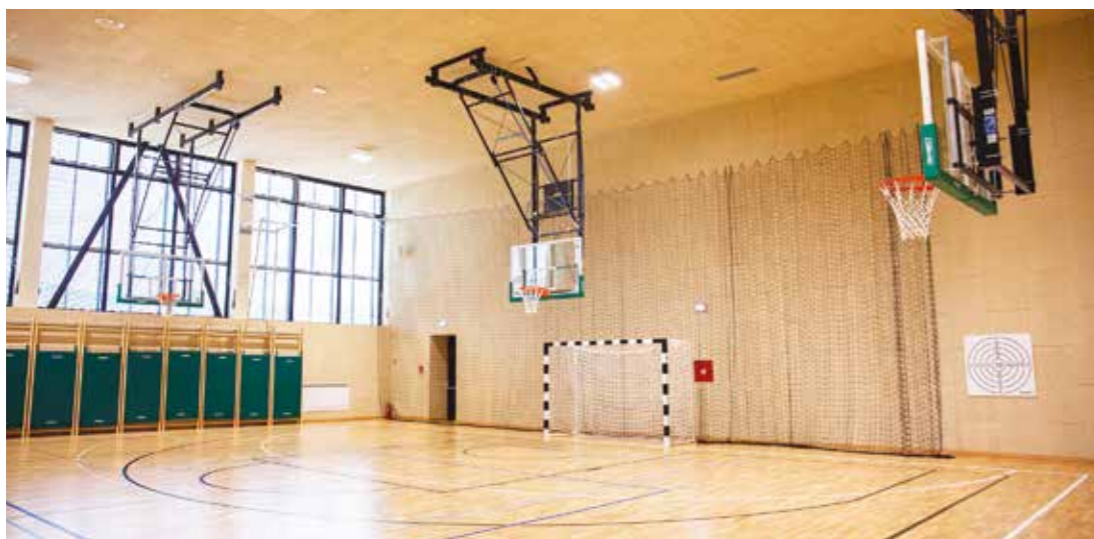
su učenici organizirano, uz pratnju učitelja, putovali autobusima u škole u kojima se odvijala nastava.« Ravnateljica dr. Boras ističe da su napokon dočekali otvaranje škole, dakle 26.2.2024. godine službeno je otvorena nova školska zgrada OŠ Bukovac. Put do nove školske zgrade bio je dugotrajan. Naime, nakon što smo 2015. godine riješili imovinsko-pravne odnose kojim je zemljište na kojem se nalazila škola u potpunosti postalo vlasništvo škole, krenuli smo s ciljem da se stvore uvjeti za gradnju nove školske zgrade. Dotadašnja zgrada nastala je iz objekta montažnog tipa 1958. godine, nadograđena je 1967. godine, a sportska dvorana 1987. kao dio sportskih objekata koji su nastali za potrebe održavanja Univerzijade. 2016. godine Vijeće Gradske četvrti Maksimir donijelo je Zaključak kojim se izdvajaju sredstva za izradu projektne dokumentacije za rekonstrukciju i dogradnju OŠ Bukovac. Te iste godine objavljen je poziv za nadmetanje za »Izradu projektne dokumentacije za rekonstrukciju i dogradnju OŠ Bukovac«. Građevinska dozvola izdana je u lipnju 2020. godine, a u travnju 2021. godine službeno je otvoreno gradi-

lišće škole. Školska zgrada u kojoj smo do tada bili, nastala je dograđivanjem i proširivanjem u više navrata. Kako se širilo naselje, tako je školska zgrada postala nedostatna za broj učenika koji se svaku godinu povećavao. Škola je radila u dvije smjene u punom kapacitetu te infrastruktura nije zadovoljavala uvjete suvremene školske zgrade.

Uz 36 učionica s kabinetima i modernom opremom

»Danas je to moderna, prostrana zgrada. U njoj je raspoređeno 36 učionica, kabineti koji su predviđeni za skupine predmetnih nastavnika (npr. strani jezici, matematika i dr.), izdvojen dio za predmete iz STEM područja (fizika, kemija, biologija), velika i mala sportska dvorana, sportsko igralište, kuhinja s blagovaonicom i dr. Školska zgrada omogućava rad u jednoj smjeni, ali i organiziranje različitih aktivnosti tijekom poslijepodnevni sati. Vjerujemo da ćemo uskoro moći pružiti izbor različitih izvanškolskih aktivnosti. Ideja je da se škola s vremenom otvori lokalnoj zajednici, da se organiziraju različite aktivnosti za naše

sugrađane npr. informatičke radionice za naše starije građane, večeri poezije, glazbene večeri i dr. Dakle, želimo da škola postane otvorena za sve stanovnike Bukovca, ali i šire, da pruža sadržaje koji će privući i oplemeniti ljude i prostor«, navodi ravnateljica Boras. Na upit, imaju li dovoljno stručnoga kadra i na što stavljate naglasak?, kaže da je kod zapošljavanja stručnog kadra u školama sve veći problem. Nažalost, mišljenja sam da će taj problem biti sve aktualniji. Naime, pada interes rada mladih ljudi u obrazovnom sustavu. Razlozi za to su brojni, nije samo plaća razlog. Mi trenutno uglavnom imamo zastupljen stručni kadar, no sve teže ga je pronaći, posebno stručne zamjene.

Oснаživanje, samopouzdanje, samopoštovanje, samoučinkovitost, pozitivnu sliku o sebi

Kao doktorica odgojnih znanosti, te koliko se stavlja naglasak na odgoj, a koliko na obrazovanje, dr. Boras navodi: »Kada se govori o školi, najčešće se naglašava obrazovanje učenika. No, sudjelovanje u svakodnevnom odgoju učenika je itekako prisutno. Naime, nije odgoj samo nastavni sadržaj koji je propisan Kurikulumom i o njemu se govori kroz različite predmete. Osoba koja radi u školi, ili u bilo kojoj komunikaciji sa djecom, mora biti svjesna da odgaja i indirektno, nesvjesno. Način na koji učitelj, pedagog ili ja kao ravnatelj pristupamo djetetu, podrška koju dajemo, neformalna komunikacija, razumijevanje okolnosti djetetovog trenutnog života (često puno obiteljskih problema) su načini odgoja i osnaživanja ponajprije djeteta, a nakon toga učenika. Dakle, često svojim učiteljima na našim sastancima kažem da nikada ne zaborave da svaki dan ispred njih je ponajprije dijete. Dijete koje dođe u školu je ponekad sretno, razdragano, ali ponekad s teretom problema svoje obitelji (npr. svađe roditelja, rastave, strahova roditelja za budućnošću zbog gubitka po-

sla, bolesti bližnjih i sl.). I zato trebaju pokazivati razumijevanje za to dijete koje je ispred njih. A usvojenost nastavnih sadržaja će doći, kod nekoga ranije, kod nekoga nešto kasnije. A upravo razumijevanjem utječemo na osnaživanje, samopouzdanje, samopoštovanje, samoučinkovitost, pozitivnu sliku o sebi i mnoge komponente odgoja i razvoja ličnosti. Jednog dana dijete koje je dobilo takvu podršku od svog učitelja, pamtit će to i znat će da mu je on upravo bio pozitivan posrednik u odrastanju i životu. I upravo takvim odnosom on je od učitelja neposredno naučio što je dobro, plemenito, pošteno, ali i mnoge druge pozitivne životne vrijednosti.«

Vjeroučiteljica Katarina Bilić: Ljubav, zagrljaj, razumijevanje i poniznost

Novootvorena škola na Bukovcu pokriva dvije župe, a dugogodišnja vjeroučiteljica je Katarina Bilić koja je rođena i odrasla u Zagrebu. Diplomirala je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu 1999.godine a u školi radi kao vjeroučiteljica od školske godine 1999./2000.godine, tj. 24 godine bez prekida. »Bila sam jedna od onih koji su kroz studij govorili da nikada neće raditi u školi«, navodi vjeroučiteljica Bilić u svom predstavljanju. »Vrlo brzo nakon što sam diplomirala dobila sam upit želim li početi raditi u jednoj zagrebačkoj školi. Prihvatila sam posao jer su mi i obitelj i prijatelji govorili da moram od nekuda početi pa ću lako s vremenom prijeći na posao koji sam duže vrijeme željela, a to je rad na Hrvatskom katoličkom radiju. I tako sam u školi, već ili možda tek, više od 20 godina kao vjeroučiteljica ali i razrednica«. O svojim početcima rada u školi i danas vjeroučiteljica Bilić kaže: »Kad bih povukla paralelu kako je bilo u početku a kako danas, moram istaknuti da sam prvih godina radila jedan sat u školi a jedan sat u župi, pripremala učenike za prvu pričest, zatim za primanje sakramenta potvrde, uvježbavala mali zbor, itd. Sve je to bilo bez udžbenika

kakve danas imamo, bez ikakve tehnologije. Iskreno nije bilo lako. Učenici su mi bili podijeljeni u dvije župe, pa tako kad danas samo i pomislim što sam sve radila kako bi omogućila učenicima što bolje obrazovanje te uvela ih u molitvu i duhovni život, niti sama ne znam kako sam sve to stigla. Danas su mi dostupna sva sredstva komunikacije, digitalni udžbenici, sva čuda tehnike.

Najvažnija su djeca

No, ono što je najvažnije djeca su i dalje ista. Svaki učenik koji prolazi kroz moju učionicu i kroz moj život, samo želi biti svoj, da ga se primijeti i prihvati, da čuje lijepu riječ i dobije osmijeh. Mnogi moji bivši učenici znali su mi reći da su im satovi vjeronauka ostali u lijepom sjećanju. Imala sam na satovima, a i još imam učenike koji su drugih vjeroispovijesti, učenike iz ateističkih obitelji, no uvijek naglašavam da je svatko dobrodošao na sat. Problema je bilo i biti će ih, no pitanje je na koji način ću ih riješiti. Vodim se jednom svojom taktikom, a ta je da uvijek iskreno govorim i pred djetetom i pred roditeljima. Treba biti ponizan, priznati kada nešto ne znamo i/ili ne možemo. Djeca su nam tu najbolji ocjenjivači jer oni sve vide i osjete. Naglašavam, posebno roditeljima, koje su ispravne vrednote te ih

potičem na duhovni odgoj svoj djeteta».

Nadalje, vjeroučiteljica Bilić navodi da su učenici osnovne škole Bukovac podijeljeni na dvije župe, župa MB Remetske i župa sv. Jeronim. »Suradnja sa spomenutim župama je, Bogu hvala, dobra. Od ranog djetinjstva moja obitelj je bila i ostala vezana uz naše marijansko svetište, a posebno uz pokojnog nam zauvijek u srcu Vjenceslava Mihetca. Vjeroučiteljicu Lujzu poznajem godinama i izvrsno surađujemo. Sa župnikom iz sv. Jeronima sam studirala tako da je i tu dobra suradnja. Učenici, uz prvotno manje negodovanje, vole ići na župni vjeronauk, posebno učenici s područja Remeta jer su jako zavoljeli vikend duhovne susrete«.

Roditelje treba poduprijeti

Navodeći podatke vjeroučiteljica Bilić kaže da ove školske godine 518 učenika pohađa nastavu vjeronauka. U nekim razredima svi učenici pohađaju nastavu vjeronauka. »Imam dobru suradnju s roditeljima. Sve probleme s njihovim djetetom volim rješavati na pojedinačnim informacijama i to najčešće u prisutnosti njihovog djeteta. Zašto tako? Ta metoda pokazala mi se najboljom jer u tom razgovoru pokušavam s roditeljima i djetetom naći najbolji put za njih. Ja im dam svoje mišljenje i savjet koji

moгу i/ili ne moraju prihvatiti. Roditeljima, pogotovo na roditeljskim sastancima naglašavam da je na prvom mjestu njihovo dijete, ljubav i zagrljaji koji su djeci toliko potrebni, razumijevanje i nadasve poniznost kao jedna od najvećih osobina. Roditelje treba poduprijeti i pokazati im koje su ispravne vrednote te ih poticati na duhovni odgoj svog djeteta. Nije lako uvijek naći pravu riječ tako da znam i noćima ne spavati jer tražim najbolje rješenje i za dijete i za roditelja/roditelje kao i za mene kao njihove vjeroučiteljice«.

Učenici vole izvannastavne aktivnosti

Pored redovnog školskog vjeronauka tu su i izvannastavne aktivnosti koje vodi prof. Bilić, pa tako vodi vjeronaučnu grupu »Credo« te već duži niz godina sudjeluje s učenicima na vjeronaučnoj olimpijadi. Ističe da je teško bilo održati grupu od početka korone, izolacije, online nastave te tri i pol godine na drugoj lokaciji zbog gradnje naše nove škole. »Ova grupa također se bavi humanitarnim radom te uređenjem škole u skladu s liturgijskom godinom. Učenici vole ići i sudjelovati u nekim događanjima i izvan škole koje ću sada ponovno obnoviti i uvesti u rad skupine. To je odlazak u posjete drugim župama, drugim religijskim zajednicama, muzejima i raznim izložbama«. O odgoju za župnu zajednicu i zajedništvo, vjeroučiteljica Katarina Bilić posebno ističe: »Sudjelovanje u župnoj zajednici je izuzetno važno. I sama sam od ranog djetinjstva aktivni član svoje župe

pa to nastojim prenijeti na učenike. Ono što već duže primjećujem je da učenicima nedostaje duhovnik u njihovim župama. Drago im je ako se mogu uključiti u kakvu stariju grupu koju vode naši bivši učenici i njihovi roditelji, zatim svećenici koji se znaju prilagoditi tim mladim dušama i čuti i prepoznati njihove potrebe«.

Istina je izazov

Svoju domišljatost i kreativnost vjeroučiteljica Bilić je razvila i kroz igru »Boca istine« u kojoj sudjeluje više osoba te se postavljaju dva upita: Istina ili izazov? »E, kad govorim o izazovima u ovim turbulentnim vremenima u kojima smo svi svakodnevno, a tako je i školski vjeronauk. Istina je da se nalazimo u vrlo turbulentnim vremenima. Istina je da ima puno problema, nerazumijevanje među odraslima i djecom. Istina je da je na današnjim roditeljima i nama profesorima velika odgovornost u odgoju i obrazovanju svakog djeteta. Istina je da su se izgubile/ izbljedile vrijednosti o kojima je Isus govorio u svakom svom obraćanju kako pojedincima tako i mnoštvu koje ga je slijedilo. Istina je da se bez ljubavi prema svoj pozivu, a moj je dobro isplaniran od našeg Gospodina, ne može daleko doći. Istina je da svi trebamo više razumijevanja, osmijeha na licu, lijepih riječi, molitve jednih za druge, oprosta. Istina je da je sve veliki izazov«.

Tekst: J. Pavić

Snimo: Š. Lugarov

Otvorenje proštenjarske godine

I ovog Uskrasnog ponedjeljka svečanom sv. misom otvoriti će se remetsko Svetište za hodočasnike grada Zagreba i okolice, ono već traje stoljećima kako se navodi u članku "projekt zagrebački kvartovi" objavljenog 2014 godine.

Pripremio: Zlatko Šušnić

→ Nekad i danas

U crkvu u Remetama od 15. stoljeća hodočaste Zagrepčani

USUSRET IZLOŽBI

Maksimir – povijest i kvartovski simboli, Muzej grada Zagreba, travanj - svibanj 2014.

Uz malo koju crkvu u okolici Zagreba Zagrepčani su toliko vezani kao uz crkvu u Remetama. Gotovo osam stoljeća postojanja crkve i samostana u Remetama te ustrajnost redovnika pa-

vlina da na toj lokaciji opstanu sve do ukinuća reda 1786. godine, kao i nastojanja biskupa Maksimilijana Vrhovca da ukinuti samostan s crkvom postane župa 1812. godine.

Kao jedno od najpoznatijih marijanskih hodočasničkih odredišta u Hrvatskoj, remetska crkva zadržala je i danas svoj intimistički, može se reći, pustinjački karakter naslijeđen od pavlina, čiju tradiciju i danas njeguje Svjetovni red bosonogih karmelićana koji u

Današnji izgled crkve i karmelićanski samostan (snimljeno 2010.) i nekadašnji izgled (snimio Eduard Kastiana, oko 1890.)

PROJEKT
ZAGREBAČKI
KVARTOVI

Remetama djeluje od 1959. godine, a 1963. službeno je preuzeo župu nakon smrti župnika Leopolda Rusana. Milosni kip Majke Božje Remetske koji se nalazi na glavnom oltaru današnje crkve, bio je od 15. stoljeća odredište hodočašćenja Zagrepčana. K tome, brojni su stari Zagrepčani oporučnom ostavštinom darivali remetsku crkvu. Prvi spomen crkve u Remetama bilježi se 1288. godine, kada osnivači samostana – pustinjački red pavlina – dobivaju posjed Kratki dol.

Ne zna se gdje je ta crkva stajala, no arheolozi su tijekom istraživanja pronašli temelje još dviju crkava starijih od današnje. Prema tim istraživanjima i povijesnim izvorima, te su crkve građene u 14. st., a današnja oko 1400. godine. Župa u Remetama osnovana je 1812. godine, a crkvu je znatno ošteti potres koji je Zagreb zadesio 9. studenoga 1880. (b.m.)

Redovnice 'okupirale' Remete

Više od 250 redovnica i desetak redovnika sudjelovalo je u korizmenoj duhovnoj obnovi redovnika i redovnica u Zagrebačkoj nadbiskupiji koja je bila u nedjelju 17. ožujka u liturgijskom prostoru Svetišta Majke Božje Remetske u Zagrebu. Uz pozdravne govore dr. fra Ratka Radišića, OFM, povjerenika za posvećeni život Zagrebačke nadbiskupije, i o. Zlatka Pletikosića, OCD, upravitelja župe i svetišta, duhovni nagovor na temu Nasušna potreba molitve u osobnom životu, u životu Crkve i svijeta održao je o. Mladen Mikulić, monah studit, kancelar Križevačke eparhije. Susret je završio uz zajedničku Večernju molitvu i sakrament pomirenja.

»Ne sudite da ne budete suđeni«

Jadranka Bizjak Igrac

- ***Empatija je osobina koja se odnosi na sposobnost međusobnog razumijevanja, za što je neophodno razumjeti doživljaj druge osobe.***

Često smo svjedoci da su nerazumijevanje, netolerancija, slaba sposobnost uživanja u emocionalna stanja i misli drugih ljudi, jedan od važnih uzroka mnogih sukoba, netrpeljivosti, i loših događanja. Nerijetko, svjedoci smo i stalnih propitivanja, kritiziranja odgoja i obrazovanja, kako obiteljskog, tako i institucionaliziranog. Postavlja se pitanje odgoja i neodgoja, međusobne komunikacije i uvažavanja. Mladi komuniciraju interpersonalno, posredstvom medija, telekomunikacijskim uređajima, putem foruma itd. Međutim, o komuniciranim sadržajima se malo govori. Riječ komunikacija dolazi od latinskoga glagola *communicare*, što znači »učiniti poznatim«, odnosno podijeliti, proces u kojemu će ono što ja znam doznati i drugi. Kad govorimo o vrsti komunikacije uobičajena je podjela na verbalnu i neverbalnu komunikaciju. Prema literaturi jedna i druga služi informiranju o objektivnom svijetu (zbivanja, stanja, predmet), informiranju o subjektivnom svijetu (emocije, stavovi, vrijednosti) i iznošenju i objašnjavanju ideja. Na ovome svijetu ne postoje dvije osobe koje o svemu jednako

misle i na jednak način promišljaju. Stvoreni smo različiti. Verbalnom komunikacijom prenose se ili dobivaju informacije: govorom, razgovorom i dogovorom, na temelju slušanja i govorenja. Verbalna komunikacija odnosi se na stvarne riječi koje se koriste pri razgovoru, a najvažnijim aspektom neverbalnog komuniciranja smatra se vizualna interakcija. Vizualni dio poruke, koji sugovornik dobiva gledanjem ostaju najdulje u sjećanju. Tvrdi se da komuniciramo 7% verbalno (sadržaj poruke), 38% glasom (kako nešto kažemo, što naglašavamo, redosljed riječi u poruci, pauze i razlike u ritmu govora) i 55% promjenom u izrazu lica, tjelesnim dodirima, prostornom udaljenošću od druge osobe, usmjeravanjem i zadržavanjem pogleda i sl.

Valja poznavati načine međusobne komunikacije

Komunikaciju je potrebno proučiti temeljito i sa svih aspekata kako bismo se mogli približiti jedni drugima, te naći nove načine za uspostavljanje kvalitetnih odnosa. Kvalitetni međugeneracijski odnosi pre-

duvjet su za razvoj intelektualnih, socijalnih i drugih potencijala mladih. Danas uvelike postoji praznina i frustracija među ljudima, postoji sve veće nerazumijevanje između generacija, čuje se previše suvišnih i ispraznih riječi, a neopreznost izgovorenih riječi nanosi veliku štetu u međuljudskim odnosima. Više nisu mogući zastarjeli oblici komuniciranja. Danas nitko nije a priori autoritet, nego to postaje svojim djelom. Razvoj komunikacijskih sposobnosti smatra se značajnim i važnim ciljem koji se ostvaruje postupno u životnom okruženju pa je tako i cilj školovanja mladih usmjeren cjelovitom razvoju pojedinca. Uz intelektualni razvoj naglasak je i na emocionalnom razvoju svijesti o sebi, istraživanju vlastitih emocija i motiva, prosocijalnom ponašanju i razvijanju zadovoljstva i ponosa, ali i vještinama socijalne komunikacije, kao temelju uspješnog funkcioniranja u društvu. Komunikacijske sposobnosti mogu biti određene raznim čimbenicima: obiteljskim okruženjem, socijalnim statusom, ranijom dostupnosti komunikacijske tehnologije, učestalosti njezina korištenja, većoj ili manjoj izloženosti komunikacijskom procesu. Jedan od preduvjeta postizanja djelotvorne komunikacije odnosi se na međusobnu empatičnost. Empatija je osobina koja se odnosi na sposobnost međusobnog razumijevanja, za što je neophodno razumjeti doživljaj druge osobe. Kada međusobnim razgovorima osoba nastoji utješiti i olakšati srce druge osobe, iskreno razumjeti drugoga, razgovarati o onome što osoba voli, za čim čezne kažemo da je empatična. Prihvatiti drugoga, s njegovim načinom razmišljanja i s njegovim manama izuzetno je važno.

Pismenost u komunikaciji

Mladi, koriste određene stilove, načine i oblike komuniciranja, karakteristične za njih kao individue ili za određene skupine s kojima se identificiraju, kao način samo-

određivanja. Njihovo ponašanje, interakcija s drugima te komunikacija služe kao temelj za razvoj socijalne kompetentnosti, a time i socijalne prihvaćenosti. Kao rezultat toga procesa razvija se samopoštovanje. Oblici, načini i stilovi komuniciranja, interakcija s drugima, određuje ponašanje. Pri komuniciranju važna je samodisciplinana, samopoštovanje, vladanje sobom, samokontrola, mišljenje i djelovanje prema vlastitim vrijednosnim mjerilima, čime se omogućuje aktivno slušanje i uvažavanje sugovornika. Odgovorno ponašanje, izbjegavanje negativnih emocija – sprječavanje neprihvatljivih obrazaca ponašanja, svladavanje bijesa, nenasilno rješavanje konflikata preduvjeti su uspješne komunikacije. Znati slušati, čitati neverbalne znakove i simbole, bez kojih bi komunikacija bila siromašnija, određuju pismenost u komunikaciji. Razina kompetentnosti u komunikaciji je u većini slučajeva povezana sa socijalnim statusom; mladi sa socijalnim sposobnostima imaju jači socijalni status u socijalnim interakcijama unutar vršnjačke populacije. Sadržaji o kojima mladi komuniciraju unutar institucionaliziranoga procesa i izvan njega, u slobodno vrijeme, razlikuju se ne samo po sadržaju nego i po kvaliteti i kvantiteti same komunikacije. Unutar odgojno-obrazovnog procesa međusobna komunikacija zauzima samo manji, ali ipak značajan, dio opće komunikacije. Ona je, prije svega, usmjerena na neformalne kratke razgovore, pitanja, zamolbe i međusobne odgovore. Međutim komunikacija putem društvenih mreža posve je drugačija o čemu smo već u nekoliko navrata pisali. Ponekad je potrebno vrednovati šutnju od pretjeranih riječi te postići unutarnji mir i sklad. Promišljanje o komunikaciji potiče nas da se usredotočimo na dobrobit zajednice i težimo ljubavi prema bližnjem.

Priprava za Cvjetnicu

U cvjetnom smo tjednu. U vremenu kad puca prozebla, opora kora svega raslinja, puca i na slobodu pušta pupoljke koje je čuvala od zime i smrzavanja. A oni u znak zahvalnosti otvaraju svoje čaške, razvijaju latice i šire miris. Sve to natkriva svijetloplavo nebo, a mlada zelena trava daje veličanstvenu podlogu.

Najljepše proljeće doživio sam u Isusovoj zemaljskoj domovini. Tamo sam razumio stih iz himna: »Mašuć cvjetnim grančicama«. Bio sam tada student na svetoj gori Karmelu, s onu strane cvjetne Galileje. Za tu je raskoš ljepote Isus rekao da je ljepša od sve Salamonove odjeće. U svoj svojoj raskoši Salomon nije imao ljepotu galilejskih ljiljana. »Gledajte ljiljane kako rastu, cvatu«, upozorio je Isus apostole. U jedno takvo proljeće ulazio je Isus u Jeruzalem jašuć na magarcu, mladetu magaričinu. Zaspali su ga cvijećem i palminim granama. Put su mu učinili cvjetnim.

Dok sam bil mali, Cvetna nedelja bila je doživljaj. Za te se je pripravljalae. Stanje je trebale biti pobijeljeno znutra i zvana. Za te se je v trgovini boja i lakova kupile pol kile plave ili zelene farbe, a vapna je imala saka hiža. Nakon bieljenja se se je zluftalo. A navečer je se dišale i dišale. Djeca su par dana pred Cvjetnicu imala zadatak prikupiti bršljan s bobicama, micovine, leskovine i drijenka, a tata je sve to u večeri pred Cvjetnicu pomoću štrika z kojim su se zimu delale mekle, stisnul i pušlek svezal z mladu bekovinu, koja je bila propravljena i v pemlice čuvana za vezanje trsja. Taj zeleni pušlek ovit z žutilom bekovine, još ga vidim i opčarava me. Kojeg li ponosa na cvjetnoj procesiji!

Danas pred crkvom možemo kupiti maslinovu grančicu. Naime, dragovoljni prilog. Za misije. *V redu*. Ali gubi se čar priprave, pripravljanja. Spremanje pušleka za Isusa (pražnjenje duše), onda čuvanje grančice pod strehom. Za ne daj Bože zlo vrijeme, kad se je hitila v ogenj. Ma nije to bila nikakva čarolija. Stari su rekli: »Isusek nas čuva.«

Zdaj nisam ni na Karmelu, ni u cvetnoj Galileji, niti u djetinjstvu. »Mrtvo je se kaj smo imeli radi!« Proljeće je ponovno tu. Cvetna nedelja je pred vratih. A je li sam ja? Je li tijekom korizme na meni što propupalo i procvalo? Hoću li ja u nedjelju biti cvjetna grančica? Hoće li Isus preko mene ući u Jeruzalem? Hoću li ja s nedjeljnog slavlja, Isusova svečanog ulaska u Jeruzalem, zajedno s njime otići doma i pod svojom strehom biti spreman suočiti se sa zlim vremenom? Hoću li biti spreman izgorjeti za smirivanje vremena, za praštanje uvreda, za uklanjanje nečistoće, za snagu nemoćnome, za uskrisivanje Rasketoga? Za obnovu novoga, Isusova života u nama i među nama? Ta me pitanja obuzimaju danas, kad razmišljam kako je to nekad bilo. Onda je bilo tako. Obogatilo mi je dušu. U djetinjstvu, doma. U mladenaštvu u Svetoj zemlji. Hoću li odgovoriti na zadatak? Dobri i dragi ljudi, vjernički držimo tradiciju. Čuvajmo njezin sadržaj. Obogatit ćemo srca djece i mladeži. Iako se čini da ih sve to ne zanima, ipak oni sve to gledaju i pamte. Ali Duh Božji je na djelu. On uvodi u svu istinu. Ako se budemo trudili čuvati vjeru, a ne puki običaj, ne trebamo se bojati. Zato našoj Majci Mariji rado pjevajmo molbu: »Očuvaj našu vjeru!« Lijepa, cvjetna vam i vjernička Cvetna nedelja dobri, dragi ljudi! (Iz knjige: Duša Remetskog romara)

*Tekstovi su iz emisija: Hvaljen Isus i Marija
31. 03. 1994.*

Hvaljen Isus i Marija!

Danas je sveti četvrtak Velikoga tjedna. Dan ispunjen velikim i svetim znakovima. U katedralama će biskupi okruženi svojim svećenicima i vjernicima slaviti svečanu Euharistiju posvete ulja. Tijekom toga slavlja svećenici će pred biskupima obnoviti svoja svećenička obećanja dana na dan ređenja. U drugim crkvama toga prijepodneva neće se slaviti sveta otajstva.

U predvečerje zazvonit će zvona na svim našim zvoncima. Svečano. Neka taj zov za vas bude neodoljiv. Uputite se u svoju župnu crkvu. Očekuje vas svečano ukrašen glavni žrtvenik, a također i još jedan pokrajnji oltar u koji će se, nakon svečane Euharistije, pohraniti Tijelo Kristovo pod prilikama kruha.

Svečana misa Večere Gospodnje započet će prilagođenim riječima Sv. Pavla uzetim iz posljednjih redaka njegova pisma Galaćanima, koje nam otvaraju svečana vrata ulaska u sveto Vazmeno trodnevlje. One glase: »Mi treba da se hvalimo križem Gospodina našega Isusa Krista, u kojem je spas, život i uskrsnuće naše, po kojemu smo spašeni i oslobođeni.«

Zamirisat će tamjan, njegov će se dim u plavkastim kolotovima dizati prema nebu i tako će nam označiti uspon mirisa naših molbi i naših hvala pred Lice Boga našega. Nakon zborne molitve svećenik će svečano zapjevati početak hvalospjeva »Slava Bogu na visini.« Na taj usklik zazvonit će sva zvona, zabrujati orgulje, ministranti će zvoniti svojim zvončićima, a vjernici će zanosno pjevati hvalospjev. Završetkom hvalospjeva umuknut će zvona i utihnute orgulje i neće se javljati do ponovnog uskliku »slava« u Vazmenoj noći. Ulazimo u svečano vrijeme šutljivog razmišljanja, tihe molitve. Ulomak iz knjige Izlaska govori nam što se dogodilo u izraelskoj zajednici u Egiptu u noć izlaska. Sv. Pavao nam prenosi događaj s Isusove oproštajne večere. Potpunu sliku događanja u dvorani Posljednje večere daje nam ulomak iz Ivanova Evanđelja.

Ono što smo čuli u navještaju Božje riječi bit će nam obrazloženo u prigodnoj homiliji, a u znakovima će biti ostvareno tijekom slavlja. Pranje nogu, pretvorba kruha i vina u tijelo i krv Kristovu, svečana euharistijska molitva.

Na kraju će se Sveto Otajstvo pohraniti u pokrajnji oltar, dok će glavni oltar i svi drugi u crkvi biti otkriveni, križevi izneseni i pokriti. Nakon večerašnjeg slavlja ostat ćemo u molitvi klanjanja, a negdje je običaj da se u molitvi ostaje do ponoći ili čitavu noć.

Liturgijski znakovi nas pozivaju da ih slijedimo. Da bi nam se molitva mogla uzdići k nebu poput tamjana, srce mora biti čisto. Zato ga poput otkrivenih oltara treba otkriti Bogu u skrušenoj ispovijedi. Pranje nogu nas potiče, kako reče Isus: »primjer sam vam dao«, da i mi jedni drugima činimo dobro. Jednostavno i ponizno. Kao Isus one noći.

Apostoli su ostali začuđeni tim Isusovim djelom. Neka i naši bližnji ostanu zapanjeni zbog dobra koje smo im učinili radi Boga.

Uđimo kroz vrata Velikoga Četvrtka u Isusovu muku i smrt kako bismo ušli s njime i u slavu Uskrsnuća.

Foto zapisi života župe: Šime Lugarov

Posjet dječjem domu sestara karmelićanki BSI u Hrvatskom Leskovcu

U veljači ove godine, Zajednica obitelji posjetila je dom za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, Kuću sv. Josipa, koju vode sestre karmelićanke Božanskog srca Isusova u Hrvatskom Leskovcu.

Ova hvalevrijedna inicijativa proizašla je iz dobrote, darežljivosti i brižnosti dječjih srca. Nekoliko djevojčica iz naše župe, duboko dirnute sudbinama djece iz doma, došle su na ideju da tijekom božićnog saj-

ma koji se održao u našoj župi, organiziraju humanitarnu akciju za djecu iz Hrvatskog Leskovca. Same su se organizirale i prodavajući svoje igračke i slikovnice skupile su 218€. Radost je to velika kad djeca misle na djecu i kad djeca pomažu djeci, a definitivno i poticaj nama odraslima da im u tome pripomognemo. Stoga smo odlučili inicirati novu humanitarnu akciju pod nazivom "5 za 1", gdje bismo za svaki njihov skupljeni euro dodali još pet eura. Po završetku humanitarne akcije ukupno je skupljeno 1460€. Nekoliko obitelji iz naše zajednice posjetilo je djecu iz doma i provelo s njima jedno jako lijepo subotnje popodne. S. Viktorija i s. Marija Lucija dočekale su nas velikodušno zajedno s 20-ak djece, gdje smo se prvo predstavili jedni drugima, a sestre su nas upoznale s radom doma i provele kroz zajedničke prostorije.

Da ih prati zagovor sv. Josipa, sestre su posvjedočile u nekoliko primjera. Od izgradnje kuće do pomoći u svakodnevnim malim brigama i stvarima. Boraveći u domu djeca su stekla i nova prijateljstva, a rodile su se i nove ljubavi, što nam je bilo posebno za-

nimljivo i drago čuti. Neki od njih su već i u braku i imaju djecu pa su se sestre našalile da su i bake postale. S velikim zanimanjem smo slušali kako nam opisuju svoj uobičajni dan, a mi smo zaključili da se one ne razlikuje puno od naših dana provedenih u obitelji. Svatko ima svoje zadatke i školske obaveze, te razne aktivnosti. Sestre pomažu pri učenju mlađima, a stariji su samostalni i sami izvršavaju svoje obaveze. Dan uvijek završavaju sa zajedničkom molitvom. Zahvaljujući otvorenosti i veselom duhu sestara svi smo se brzo opustili i krenulo je jedno lijepo spontano druženje. Bogu hvala pa je malo odgodio kišu tako da su dječaci uspjeli vani odigrati nogomet, a djevojčice su nastavile upoznavanje i druženje uz razgovore i društvene igre.

Naše druženje završili smo zajedničkom molitvom i zahvalom Bogu na prekrasnom susretu i iskustvu, koje promijeni čovjeka i njegov pogled na život i sve što nam je dano, a na što često zaboravimo biti zahval-

ni. Možemo reći da smo se kući vratili mirna i ispunjena srca. Jer, iako nigdje ne može biti kao u vlastitoj obitelji, uvjerali smo se da, bez obzira na teške obiteljske situacije iz kojih su došli, djeca u ovom domu, osim što su sigurna i zbrinuta, mogu doživjeti i pravu radost. Složit ćemo se da nitko ne može zamijeniti roditelje, ali s. Viktorija i s. Marija Lucija (a vjerujemo i druge sestre i odgajateljice koje nismo imali prilike upoznati) svoj posao obavljaju predano i s ljubavlju. A radost koju nose u sebi nesebično šire dalje, dotičući srca svih koji ih susretnu.

S nadom da će se što više djece moći vratiti svojim obiteljima, ali i s vjerom da naš Otac Nebeski brine o svakom djetetu, molimo zagovor i zaštitu sv. Josipa nad svom djecom.

STRANICA ZA ŠKOLARCE

Put kojim hodimo kroz korizmu do radosti i proslave Uskrsa

U vremenu korizme, trudimo se popravljati u ponašanju, učenju, manje biti na mobitelu/igricama i društvenim mrežama.

Isuse, teško nam je ali ipak se malo trudimo. Želimo se popraviti u pomaganju svojim bližnjima: roditeljima, prijateljima u školi.

USKRS

Isus je živ! Radosni smo i veselimo se velikoj ljubavi.

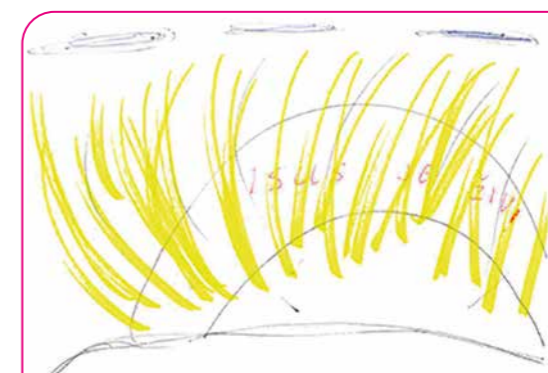
Hvala ti Isuse što nas je Tvoja ljubav obasjala da mi danas budemo sretni i mirni.

Velika je radost u našoj obitelji, kada na uskrsno nedjeljno jutro zajedno cijela obitelj ide na misu.

Radosna srca pjevamo uskršnje pjesme »Kraljice neba raduj se,...« Blagoslivljamo hranu. Vraćamo se svi doma vesela i radosna srca te s ljubavlju sjedamo i blagujemo hranu. Družimo se... sretni smo, nema škole i zajedno se s obitelji družimo!

Uskrsli Isuse, čuvaj nas djecu, mlade, naše roditelje, obitelji sve dobre ljude. Čuvaj našu Domovinu.

Radovi vjeroučenika petih i sedmih razreda

Župna statistika – »strah« od sakramenata umirućih

• *Više prvopričesnika nego krštenika, više umrlih nego rođenih*

Remetska župa prema posljednjem popisu stanovnika broji oko 10 000 tisuća stanovnika. Tu svakako treba uzeti u obzir da dinamika kretanja broja ovisi o više čimbenika, jer to je ipak gradska četvrt. Isto tako, primjetno da se na području župe grade nove kuće, stambene zgrade. Neki ljudi odlaze, drugi dolaze. Gledajući s crkvenoga, tj. vjerničkoga stajališta, veliki broj domaćinstava prima blagoslov obitelji i prihvaća sakramente.

U razdoblju od 2013. do 2022. godine u župi je sakrament krštenja primilo 810 djece, prvu pričest primilo je 1042 djece, a krizmano je 965 kandidata. Vjenčanja „naših“ župljana je bilo 245. Prema maticama umrlo je 868 župljana, a prosjek starosti bio je 76,2 godine. Od broja umrlih u tom razdoblju 45% je

umrlo bez sakramenta pomirenja te je bilo 8,2% naglih smrti. To je period posljednjih 10 godina.

U 2023. godini kršteno je 73 djece iz župe, prvopričesnika je bilo 124, a krizmanika 107. Vjenčano je 14 parova iz naše župe. Neki naši župljani vjenčani su u drugim župama, te brojevi nisu uzeti u obzir, dakle samo o popisu iz naših matica vjenčanih. Zadnjih godina povećan je porast broja rastavljenih. Nadalje, umrlo je 88 župljana, 55,6% bez sakramenta pomirenja. Bilo je 10 naglih smrti, a prosjek starosti umrlih je 74,2 godine.

Iz navedenih brojeva može se uočiti da se 2023. smanjio broj krštenih, povećao broj prvopričesnika što se povezuje s novodoseljenim mladim obiteljima. Također je vidljivo da se smanjuje broj krizmanika u odnosu na broj prvopričesnika u svim razdobljima. Broj vjenčanih u župi zadnjih godina se prepolovio. Jedan od razloga je pandemija i potresom oštećena crkva. Također je u proteklom razdoblju vidljivo da mladi sve kasnije pristupaju sakramentu ženidbe.

Broj umrlih neznatno varira od godine do godine, sve više raste broj umrlih u odnosu na broj krštenih. Svake godine uočava se veći broj umrlih bez sakramenta pomirenja, bolesničkog pomazanja.

Ove godine do 11. veljače bilo je 11 krštenja, jedno vjenčanje, a umrlo je 23 naših župljana. Prosjek starosti umrlih je 87,43 godine. Desetero od njih nije primilo bolesničko pomazanje, za dvoje je navedena nagla smrt u starosti od 90 godina.

Lj. Habljak

IZVADCI IZ MATICE ŽUPE /od 16. prosinca 2023. do 15. ožujka 2024.

KRŠTENI

Helena – Jelena Bengez, Niko Ante Jelavić, Mara Ana Pukljak, Sara Gežin, Luka Tenšek, Nika Tenšek, Mihaela Jurković, Dorotea Ščrbak, Lidija Kali Čabraja Štefančić, Nea Ida Krasnić, Helena Ela Hmelina

VJENČANI

Ivan Jelavić i Kristina Prelčec

UMRLI

Ivka Kozlina, Đurđica Novak, Stjepan Punek, Miljenko Klemar, Dragica Rebić, Katarina Mihetec, Tomo Hanžek, Ivan Potočki, Tomislav Karadža, Branko Domitrović, Stjepan Obad, Ana Jerečić, Željko Pašiček, Dragica Šestak Smaić, Marko Hren, Ladislava Šarac, Branimir Kontek, Martin Milković, Slava Brajković, Bernarda Gregurić, Josipa Mihetec, Tomislav Gojčeta, Josip Husnjak, Zora Pavleković, Nada Blašković, Ivan Jarnević, Rudolf Čuk, Kaja Stojaković, Nada Pašiček, Milka Horvat, Pavlija – Pavica Ugarković, Dubravka Bernfest, Mladen Pour, Dalibor Kuharić, Juraj Jagodić, Vladimir Hrsan, Marko Kolak, Dubravka Habajec

